

Act Svenska kyrkan

Årsberättelse
2017–2018

Vi har alla samma rättigheter. Var med i kampen
för varje människas rätt till ett värdigt liv

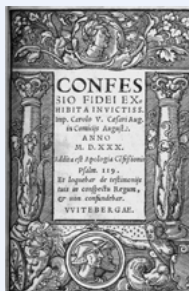
svenskakyrkan.se/act

act
Svenska kyrkan

Svenska kyrkan

1500-talet

Egen kyrkoordning i Sverige tillkom 1571 och den evangelisk-lutherska bekännelsen antogs vid Uppsala möte 1593, inklusive Augsburgska bekännelsen, vars lutherska bekännelse de flesta lutherska samfund ansluter sig till. Besluten från Uppsala möte gällde till 1686 års kyrkolag, som i sin tur gällde till 1992. Den nuvarande kyrkoordningen utfärdades första gången av 1999 års kyrkomöte och har sedan uppdaterats årligen.

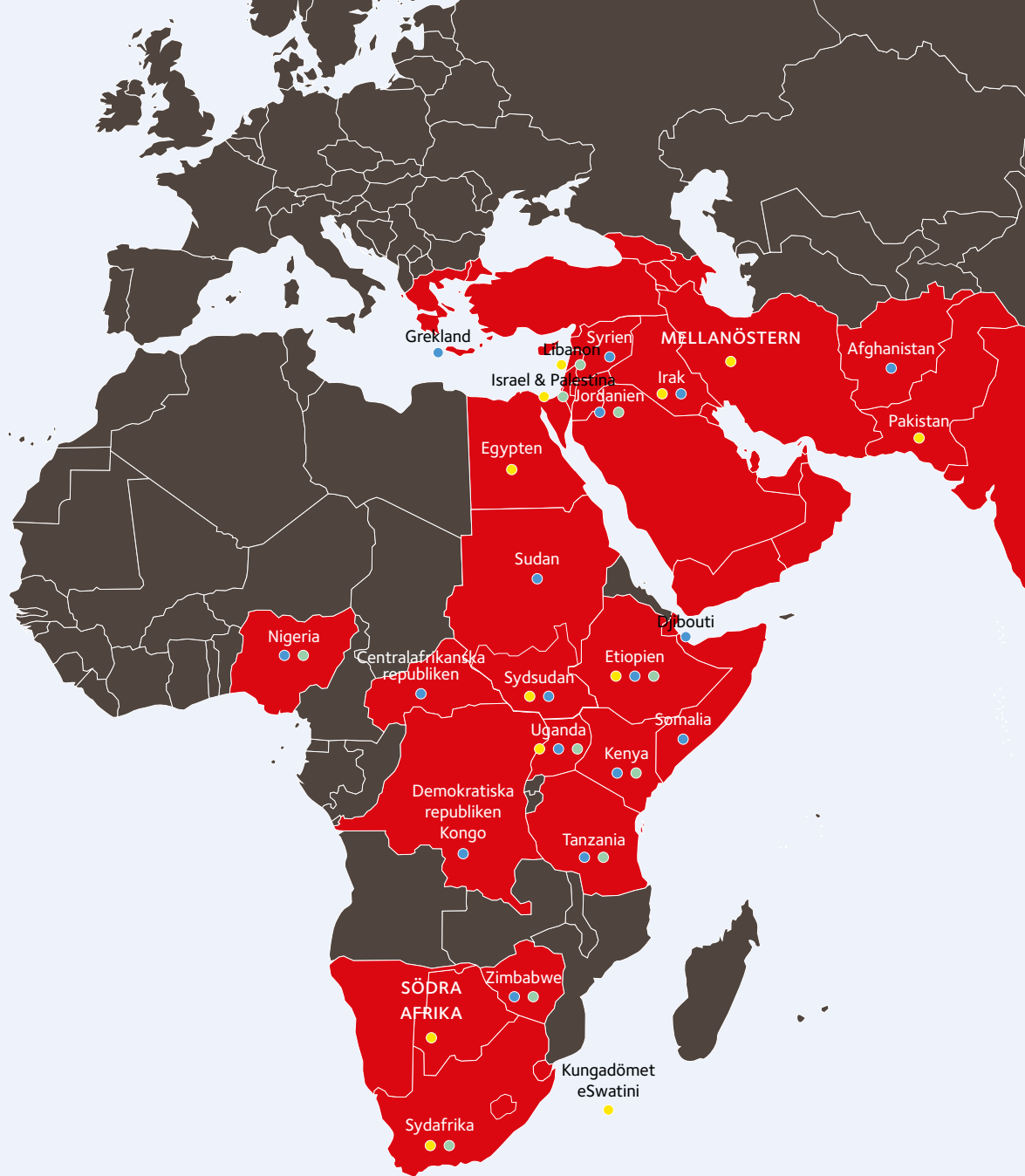
Svenska kyrkans mission

1874

SKM bildades som en kyrkomission med uppdrag att å hela Svenska kyrkans vägnar bidra till att självständiga kyrkor skulle kunna bildas i fler delar av världen.

SKM hade till uppgift att sprida evangeliet om Jesus runt om i världen, att representera Svenska kyrkan i många internationella sammanhang och att stå på de utsattas sida runt om i världen.

- Närvaro
- Humanitärt stöd
- Långsiktigt stöd

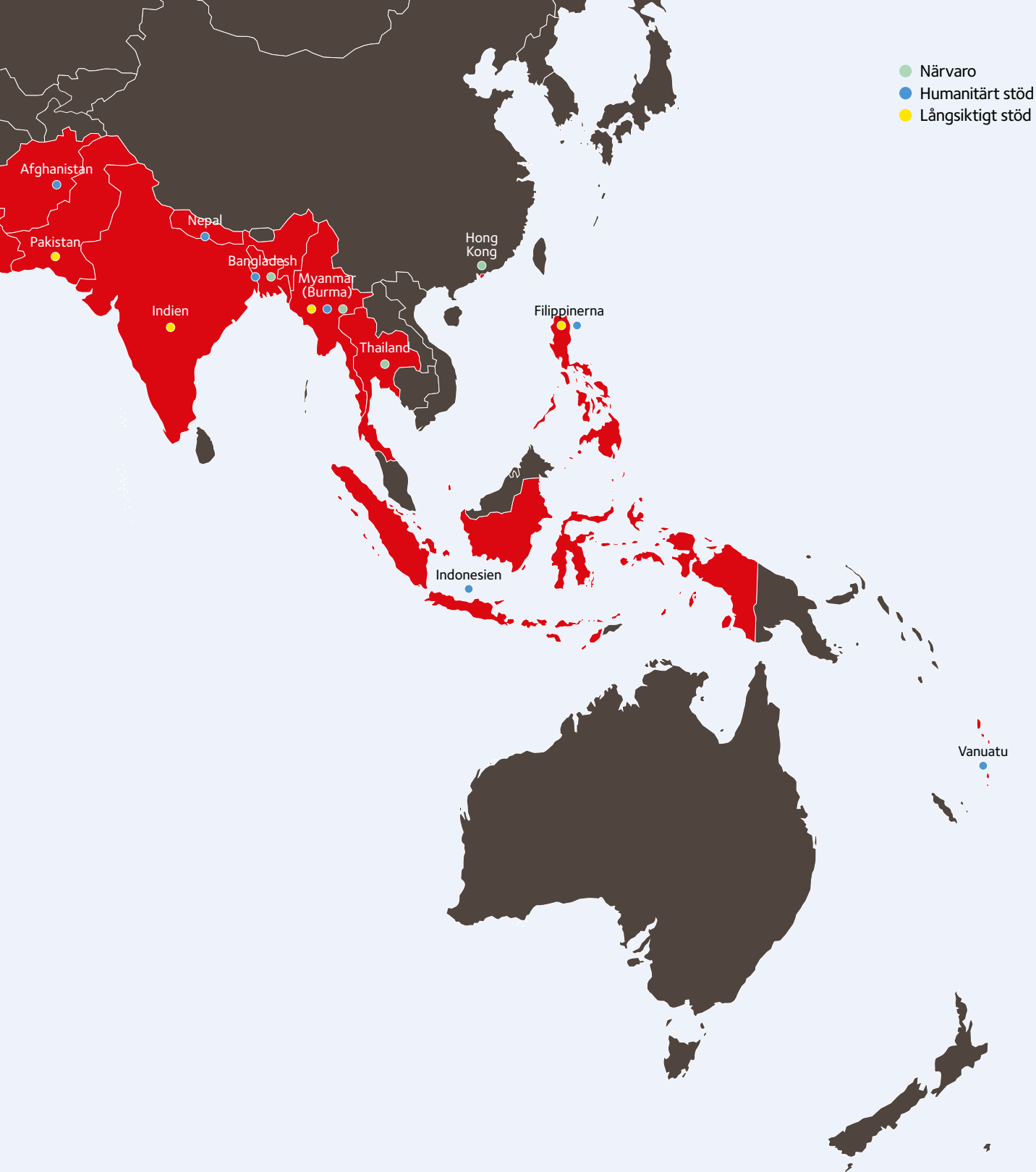
Lutherhjälpen

1947

Lutherhjälpen var en hjälporganisation inom Svenska kyrkan som bedrev utvecklingsarbete, utövade påverkan i internationella rättvisefrågor och utförde katastrofinsatser.

Svenska kyrkans internationella arbete

2008

År 2008 slogs Lutherhjälpén samman med Svenska kyrkans mission (SKM). Utvecklingsarbete, påverkansarbete i internationella rättvisefrågor och katastrofinsatser utfördes nu under namnet Svenska kyrkans internationella arbete.

Act Svenska kyrkan

Idag

Våren 2018 beslutade kyrkostyrelsen att Svenska kyrkans internationella arbete skulle byta namn till Act Svenska kyrkan. Det nya namnet visar att vi tillhör ACT-alliansen och markerar att organisationen står för handling. Det är ett nytt namn men det är samma viktiga arbete.

INNEHÅLL

10

DET HÄR ÄR VI

Svenska kyrkan grundar sitt internationella arbete i sin identitet som kyrka, som en del av en världsvid gemenskap.

16

I SAMARBETE

ACT-alliansen är den ekumeniska rörelsens gemensamma arbete för humanitära insatser, utvecklingssamarbete och påverkansarbete.

28

GENUSRÄTTVISA OCH JÄMSTÄLLDHET

Att alla människor oavsett kön ska ha samma rättigheter och möjligheter är fokus både i ACT-alliansen och inom Act Svenska kyrkan.

VAD HÄNDE SEN?

Nöd- och återkoppling vid katastrofinsatser.

TVÅ ÅR AV LEVANDE ENGAGEMANG

Över 3400 engagerade i församlingarna berättar om Act Svenska kyrkans arbete.

- 08 Att hålla humanitära värden vid liv
- 10 Det här är internationellt arbete i Svenska kyrkan
- 12 Så arbetar vi
- 13 Nytt namn, samma viktiga arbete
- 14 Den världsvida kyrkan
- 15 Påverkan genom dialog
- 16 I samarbete
- 20 Hur vi skapar varaktig förändring
- 21 Tro spelar roll
- 22 Viktiga samtal i region med svåra motsättningar
- 23 Interreligiös organisation arbetar för jämlikhet i Israel
- 24 Religiösa ledare mot könsstympning i Tanzania
- 25 Fred och konflikt
- 25 Fredsarbete i Sydsudan
- 26 Rapport från Zimbabwe
- 27 Nätverk av kyrkor övervakar Colombias nya fredsavtal
- 28 Genusrättvisa och jämställdhet
- 30 Kvinnorna i Mellanösterns kyrkor
- 32 "Jämställdhet börjar med männen"
- 33 Karavan med migranter från Centralamerika på väg mot USA
- 34 SRHR
- 36 "Män vet för lite om hur svårt kvinnor har det"
- 38 Rättvis och hållbar försörjning
- 39 Prestigefullt miljöpris till vår partner
- 40 Så arbetar vi i katastrofer
- 44 Vad hände sen?
- 46 Insamling
- 48 Två år av levande engagemang
- 50 Ansvar och kvalitet
- 51 Klagomålshantering
- 52 Så här styrs vi
- 54 Finansiering

ATT HÅLLA HUMANITÄRA VÄRDEN VID LIV

För de flesta människor i kyrkor världen över är människors lika värde en självklarhet. Det innebär en kamp mot allt det som motverkar människors lika värde. Det kristna hoppet ger oss en tro på att vi kan förändra omänskliga och orättvisa förhållanden och strukturer. Med rätt kunskap och professionalitet tror vi att vi tillsammans kan utveckla strukturer för humanitet och solidaritet i katastrofer, rättvisa för diskriminerade och flyende människor och ett starkare ansvarstagande för Guds skapelse. Tillsammans kan vi påverka makthavare att välja denna väg. De senaste åren har vi ibland arbetat i motvind.

Ingen ensam person, enskild organisation eller kyrka kan göra detta. Men tron att vi tillsammans kan göra det kan förflytta berg, för att använda en biblisk metafor.

Vi jobbar med humanitära insatser för att lindra akut nöd, långsiktig utveckling och lokalt och globalt påverkansarbete. Dessutom arbetar vi även med stöd till kyrkor och religiösa ledare för att de ska kunna erbjuda både andlig fördjupning och socialt stöd till medmänniskor.

Vikten av teologisk utbildning och fortbildning kan inte nog betonas i en tid som präglas av motsättningar och växande polarisering i såväl samhällen som religiösa samfund och kyrkor. Att genom utbildning och gemensam reflektion främja en samhällsorienterad och människorättsorienterad trostolkning är något som vi idag stödjer genom lokala partners teologiska utbildningsinstitutioner och något som kommer att bli än viktigare framöver. Den ideologiska grunden, som svarar på varför vi som kyrka gör allt detta hjälper oss att både förstå och hitta lösningar.

En styrka för Svenska kyrkans internationella arbete är dess ekumeniska nätverk. Den samlade erfarenheten och exekutiva kraften i dessa globala ekumeniska rörelser gör verkligen skillnad. Vi är många kyrkor och organisationer som tillsammans både kan vara närvarande på lokal nivå och påverka globala beslut som fattas inom FN-systemet. Kyrkornas världsråd, Lutherska världsförbundet och ACT-alliansen har alla unika ingångar i FN systemet och genom dem kan vi påverka de beslut och

strukturer som skapar ett utanförskap för många människor i världen.

Nyckelorden i tydligare planer för strategisk samverkan har mynnat ut i att vi mer och mer talar om relevans, samstämmighet och effektivitet. Vi stärks också av att vi på allvar verkar nå våra viktigaste målgrupper - de som allra mest behöver stöd och kraft att förändra sin situation.

Organisationer som verkligen når ut till människor i utsatta situationer och kan visa på exempel på detta efterfrågas även av andra organisationer och biståndsgörare. Vi och våra lokala samarbetspartner delar gärna våra erfarenheter internt och externt. Trots en rik mångfald finns det en tydlig gemensam värdegrund i arbetet och en stark känsla av att allt vårt arbete drar åt samma håll. Det ser man tydligt i denna årsbok för verksamhetsåren 2017–2018.

En förutsättning för att arbetet ska kunna genomföras är insamlade medel. Men resultaten har halkat efter under de senaste åren. Ett skäl är att Svenska

kyrkans internationella arbete har varit alltför anonymt. Därför ger vi insamlingsarbetet och hela vårt arbete en tydligare visuell identitet. Från och med sommaren 2019 kallar vi oss Act Svenska kyrkan.

Act Svenska kyrkan kommer de flesta att känna igen om några år. Då ska de också veta mer om det arbete som vi gör tillsammans med andra kyrkor och ekumeniska allianser världen över. Människor ska kunna känna att genom deras bidrag kanaliseras hoppet om att världen kan förändras.

Den allt starkare globala ACT-alliansen, som vi också är en del av, har arbetat med en ny global strategi och i det svenska arbetet har vi under perioden tagit fram en strategisk plan. Den är som en karta för att rusta oss med verktyg för planering och hjälpa oss att nå våra mål.

ACT-alliansen hade sin tredje general-församling i Uppsala i oktober 2018 under temat "Hope in Action - Putting People First" - ett för oss betydelsefullt evenemang med representanter från de

flesta av de cirka 150 medlemsorganisationerna. Då antogs den globala strategin för 2019–2026, som bland annat lyfter fram ett ökat fokus på genusrättvisa, intern demokrati och deltagande från lokal och regional nivå samt behov av profilering från ACT-alliansen som en trosbaserad aktör och med en positiv roll som sådan, i det långsiktiga utvecklingsarbetet.

Men i det utvecklingsarbete som för tio år sedan kunde kännas framåtsyftande skymtas idag en del mörka moln på himlen; krigshot, genusorättvisor, klimatförändringar och krympande demokratiskt utrymme bland civilsamhällets organisationer. Utmaningen är att möta detta med allt det engagemang och all den kunskap och vilja som finns bland de som vill stödja Act Svenska kyrkan med sin tid och sina resurser.

För varje år ser vi att vi behöver vara allt mer flexibla och innovativa med den ökade förändringstakt som blir allt tydligare i omvärlden. Det handlar om att se behoven och hela tiden vara beredda att hitta nya relevanta arbetssätt och

former för samverkan. När till exempel situationen förändras i Sydsudan eller när Rohingya-folkets hemlöshet skapar nya politiska utmaningar i Sydostasien så måste vi vara beredda att hitta nya sätt att möta dessa behov. Vi kan då, på flera sätt utnyttja att vi är en trosbaserad aktör.

Vid en tillbakablick på Svenska kyrkans internationella arbete, som utförts under de två gångna åren kan jag inte bli annat än imponerad. Vi försöker i denna två-års-bok visa upp den bilden. Samtidigt inspirera till ett än starkare engagemang i det nya arbetet som nu går under namnet Act Svenska kyrkan som ska präglas av analys, aktion och attitydförändring.

Erik Lysén

Varje människa har rätt till ett liv i värdighet och människovärdet är okränkbart.

DET HÄR ÄR INTERNATIONELLT ARBETE I SVENSKA KYRKAN

Svenska kyrkan grundar sitt internationella arbete i sin identitet som kyrka, som en del av en världsvid gemenskap. Vi tror på en Gud som tar ställning för den som är nedtystad eller lever i en utsatt situation. Vi ser människor som rättighetsbärare och vill stärka människors egen förmåga och möjlighet att förändra.

Varje människa har rätt till ett liv i värdighet och människovärdet är okränkbart. Därför arbetar vi internationellt för att stärka mänskliga rättigheter runt om i världen.

Svenska kyrkan tillhör den lutherska traditionen och är medlem i Kyrkornas världsråd, Lutherska världsförbundet och ACT-alliansen (Action by Churches Together). Det är kyrkor och trosbaserade organisationer som arbetar tillsammans för förändring.

LUTHERSKA VÄRLDSFÖRBUNDET, LVF

- är ett nätverk av kyrkor inom den lutherska traditionen. 142 medlemskyrkor i 79 länder finns med
- är en viktig internationell aktör när det gäller katastrof-, återuppbyggnads- och långsiktigt utvecklingssamarbete inom kyrkornas ram
- har program och fältkontor i olika delar av världen
- har särskilt erfarenhet av stöd till flyktingar och har på uppdrag av FN ansvar för flera stora flyktingläger i världen.

ACT-ALLIANSEN

- har 151 trosbaserade organisationer som medlemmar i över 100 länder över hela världen
- består av kyrkor och kyrknära organisationer engagerade i utvecklings-, katastrof-, och påverkansarbete
- består till omkring tre fjärdedelar av medlemmar i så kallade utvecklingsländer, en fjärdedel i i-länder
- har omkring 30 000 anställda, de flesta lokalanställda
- har en samlad budget på motsvarande 11 miljarder kronor.

KYRKORNAS VÄRLDSRÅD, KV

- är ett samarbetsorgan som består av 350 kyrkor i fler än 110 länder, från de flesta kristna traditioner
- vill samordna kyrkornas arbete på lokal nivå för fred, demokrati och rättvisa.

VÅRT UPPDRAG

För livets skull och tillsammans i den världsvida kyrkan sänder Gud oss att i ord och handling dela evangeliet, försvara människovärdet, värna skapelsen och leva i tron, hoppet och kärleken.

TRO, HOPP OCH KÄRLEK

Gud skapar, befriar och ger möjlighet till försoning inte bara mellan människa och Gud utan också mellan människor. Kyrkan är hoppets gemenskap. I tron på livets Gud vill vi därför röra oss från missmod till livsmod.

MÄNNISKANS VÄRDE OCH RÄTT

Varje människa är skapad till Guds avbild och människovärdet är okränkbart. Varje människa har rätt till ett liv i värdighet och till grundläggande rättigheter såsom de uttrycks i FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna. Vi motsätter oss all form av förtryck eller ojämlikhet.

SKAPELSENS INTEGRITET

Hela skapelsen och mänsklighetens långsiktiga överlevnad hotas av människans påverkan på vår planet. Därför vill vi verka för en hållbar utveckling där vi tar ansvar för vår livsstil och påverkan på natur, klimat och miljö. Kampen för fred, jämställdhet, rättvisa och hållbarhet hör ihop.

SÅ ARBETAR VI

Vårt arbete handlar om att nå en positiv, långsiktig och hållbar förändring. Detta kan bara ske om vi samarbetar – därför är samarbete med andra kärnan i vårt arbetssätt. Människor har rätt att delta i beslut som påverkar deras liv och att försvara sina mänskliga rättigheter. Genom att organisera sig kan de sätta press på myndigheter och få ledare att respektera deras rättigheter.

De mänskliga rättigheterna som utgångspunkt

Alla människor har rätt till ett liv i värdighet. Oavsett religiös tillhörighet, sexualitet eller var vi är födda är vi berättigade till alla mänskliga rättigheter och friheter. Diskriminering är oacceptabelt. De mänskliga rättigheterna är utgångspunkt för vårt arbete.

Egenmakt och deltagande

För att en hållbar värld ska bli verklighet krävs att människor i utsatthet själva är med och förändrar. Vi utgår från att alla människor är rättighetsbärare. Genusrättvisa och jämställdhet är starkt kopplade till makt och möjlighet att delta och är en grundförutsättning för mänskliga rättigheter och ett hållbart samhälle. Därför arbetar vi mot könsdiskriminerande strukturer.

Tron som drivkraft och religiösa aktörer

80 procent av världens människor tillhör en religion. För alla som jobbar med utveckling/bistånd är det därför viktigt att se vilka trosföreställningar och traditioner som bidrar till en positiv kraft för människor och samhällsutveckling. Vi ser en tydlig roll för kyrkor, religiösa

ledare och trosbaserade organisationer i arbetet med att stärka människor som aktiva deltagare, rättighetsbärare och medborgare i samfund och samhälle. Act Svenska kyrkan vill ta tillvara kyrkans och andra religiösa aktörers stora möjligheter att bidra till positiv förändring. Att arbeta tillsammans med religiösa ledare kan göra verklig skillnad.

Demokratiskt utrymme och organisering

När människor går samman och organiserar sig har de större möjligheter att med gemensam röst föra fram sina intressen och sina rättigheter. Att öka organisering och stärka organisationer i det civila samhället finns med i alla landprogram, och det är viktigare än någonsin eftersom vi ser hur det demokratiska utrymmet begränsas.

Vi bedriver utvecklingssamarbete i 17 landprogram inom fem tematiska områden:

- Genusrättvisa och jämställdhet
- Hållbar försörjning
- Fred och försoning
- Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter – SRHR
- Teologi och utveckling

Humanitärt arbete

Vi bedriver humanitärt arbete i katastrofer och har en särskild kompetens inom psykosocialt stöd, CBPS (Community Based Psychosocial Support).

RÄTTIGHETSBERÄRE

Rättighetsbärare är alla individer eller grupper av människor vars mänskliga rättigheter återfinns i nationella, regionala och/eller internationella fördrag eller lagar.

NYTT NAMN, SAMMA VIKTIGA ARBETE

Våren 2018 beslutade kyrkostyrelsen att Svenska kyrkans internationella arbete skulle byta namn till Act Svenska kyrkan. Namnbytet är en del av en långsiktig satsning på att göra det internationella arbetet mer känt.

Beslutet togs efter ett omfattande utvärderingsarbete som visade att det gamla namnet "Svenska kyrkans internationella arbete" upplevdes som alldeles för krångligt. Undersökningar visade dessutom att kännedomen om Svenska kyrkans internationella arbete var väldigt låg bland allmänheten, knappt 2 procent. Det är ett stort problem eftersom insamling och engagemang är avgörande för verksamheten.

För att ändra på det togs ett nytt namn fram. Det nya namnet Act Svenska kyrkan valdes för att visa att vi tillhör ACT-alliansen, men framför allt för att markera att vi står för handling-action i vårt arbete.

För att öka kännedomen beslutade kyrkostyrelsen att avsätta 10 miljoner kronor om året under perioden 2019-2021 för lansering och marknadsföring av Act Svenska kyrkan.

Inför den externa lanseringen i maj 2019 lades mycket arbete på att kommunicera namnbytet internt inom Svenska kyrkan. Bland annat genom intranätet, Facebookgrupper och fysiska möten.

Mellan maj och december 2018 gjordes närmare 30 besök runt om i församlingar och stift. Budskapet har varit att det handlar om ett nytt namn, men samma viktiga arbete – och att namnbytet är absolut nödvändigt. Att avstå skulle kosta mer pengar på sikt i form av minskade intäkter.

– Det nya namnet ska göra det lättare för människor att förstå vilka vi är, vad vi gör och vad vi står för. Under de kommande åren behöver vi arbeta intensivt för att det viktiga arbete som vi gör ska bli mer känt. Det behövs för att öka engagemanget och insamlingen, så att vi kan fortsätta försvara människors värdighet och rättigheter runt om i världen, säger Erik Lysén, chef för Act Svenska kyrkan.

"Det nya namnet ska göra det lättare för människor att förstå vilka vi är, vad vi gör och vad vi står för."

DEN VÄRLDSVIDA KYRKAN

Tanken om en världsvid kyrka ger associationer till att vara delaktig i något som hänger samman och är större än det sammanhang jag själv står i. En biblisk bild kan vara den om grenarna som tillsammans bildar ett träd.

Dagens globala problem kan bara lösas om vi bygger allianser och nätverk för att utmana orättvisa strukturer och förmå de som har makten att ta sitt ansvar för andra människor. Som kyrkor och kyrkorelaterade organisationer arbetar vi tillsammans för en positiv och hållbar förändring för människor som lever i fattigdom och orättvisa strukturer.

Svenska kyrkan är en del av den världsvida kyrkan bland annat genom vårt medlemskap och samarbete i Kyrkornas världsråd, Lutherska världsförbundet och ACT-alliansen.

Tillsammans blir vi starkare

ACT-alliansen är den ekumeniska rörelsens gemensamma arbete för humanitära insatser, utvecklingssamarbete

och påverkansarbete. Man kan säga att ACT-alliansens arbete är summan av alla medlemmars arbete. Genom ACT-alliansen blir Act Svenska kyrkan större, effektivare och mer slagkraftig än om vi hade arbetat på egen hand. De lokala kyrkorna och organisationerna i ACT-alliansen kan språket i landet, känner kulturen och har god kunskap om de faktiska behoven på plats. Så drar vi nytta av varandra.

Representanter för den "världsvida kyrkan" möttes i Uppsala

Hösten 2018 genomförde ACT-alliansen sin tredje generalförsamling, denna gång i Uppsala, under temat "Hope in Action – putting People First". Närmare 350 representanter deltog från många av de 146 medlemsorganisationerna.

I anslutning till det hade Kyrkornas världsråd också möte i Uppsala för ett av sina styrgen (exekutivkommittén). Mötena gick omlott för att deltagarna gemensamt skulle kunna samtala om ekumeniskt arbete där tro och diakonal handling hör samman. Tillsammans firades också att det var 50 år sedan Kyrkornas världsråd höll sin generalförsamling i Uppsala 1968.

Fokus på genusrättvisa i ACT-alliansen

Stora delar av mötet präglades av debatten om strategier för framtiden. ACT-alliansen ska under de kommande åren särskilt fokusera på genusrättvisa. Inga andra rättvisefrågor orsakar sådana känsloladdade diskussioner som just jämställdhetsfrågor och hbtqi-frågor. Samtidigt utgör dessa frågor vår generations ödesfrågor. Det handlar inte bara om moral utan lika mycket om demokrati. När det demokratiska utrymmet krymper i många länder drabbar det också genusrättvisa och hbtqi-rättvisa. Därför är dessa frågor viktiga ur flera perspektiv.

Generalförsamlingen beslutade även om en ny medlemsmodell som fokuserar på ett engagerat deltagande och där arbetet styrs utifrån det lokala sammanhanget. ACT-alliansen strävar även efter att inte förstärka bilden av ett fattigt Syd och ett rikt Nord. I ACT-alliansen deltar alla på lika villkor.

Tydligare att vi tillhör

ACT-alliansen efter namnbyte

Genom vårt nya namn Act Svenska kyrkan blir vår tillhörighet i ACT-alliansen ännu tydligare. Tillsammans kan vi i ACT-alliansen visa hur det är en styrka att vara kyrka i biståndssamverkan.

SAMARBETE FÖR JÄMSTÄLLDHET OCH MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER I GUATEMALA

Utvecklingsprogrammet "ACTing together/Jotay" i Guatemala är ett exempel på hur medlemmar i ACT-alliansen kan arbeta tillsammans.

Programmet syftar till att stödja lokala aktörer ur civilsamhället, inklusive kyrkor och ekumeniska organisationer, i deras arbete för jämställdhet, hållbar försörjning, fred och respekt för mänskliga rättigheter. Act Svenska kyrkan deltar i programmet tillsammans med fem andra europeiska ACT-medlemmar: Bread for the World från Tyskland, Norwegian Church Aid (NCA) från Norge, ICCO Cooperation från Nederländerna, Christian Aid från Storbritannien och Irland, samt Lutherska världsförbundet (LVF) från Schweiz.

Sedan programmet startade 2017 har organisationerna öppnat ett kontor med gemensam personal. Programmet har även ordnat med finansiering och arbetar utifrån en strategisk plan som de har tagit fram tillsammans.

Jotay betyder "pånyttfödelse" eller "skott" på Mayaspråket Kaqchikel. Målet med programmet är att skapa nya förutsättningar för ett rättvist och inklusivt Guatemala.

PÅVERKAN GENOM DIALOG

Vi vill förändra genom att påverka beslutsfattare lokalt, regionalt och globalt att ta beslut som respekterar människors värdighet och skyddar mänskliga rättigheter. Det kan handla om politiska beslutsfattare, men också om beslutsfattare inom exempelvis myndigheter eller företag. Vi kallar det arbetet för policydialog.

I varje landprogram och regionalt program bedrivs påverkansarbete gentemot beslutsfattare. Men Act Svenska kyrkan bedriver även påverkan på global nivå. På sikt är det helt avgörande för en effektiv fattigdomsbekämpning och en hållbar utveckling.

Att skapa opinion är en viktig del i arbetet för att sätta press på beslutsfattare att agera men också för att påverka attityder i kyrkan och i samhället. Påverkansarbetet sker i samarbete med allianser och nätverk och grundas i studier, analyser och forskning. Vi arbetar för att få engagerade i Svenska kyrkan, inte minst unga, att aktivt delta i opinionsbildningen kring de globala policy- och påverkansmålen.

Religiösa företrädare är viktiga aktörer för att nå de utvecklingspolitiska målen. Särskilt i frågor om fred, genusrättvisa

och jämställdhet, samt sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR). I dialogen med beslutsfattare bidrar Svenska kyrkan både med fördjupad kunskap och genom att visa hur man kan nå konkreta resultat genom allianser med progressiva religiösa aktörer.

Ett exempel är samarbetet med en interreligiös HBTQI-organisation, där majoriteten av medlemmarna är från globala syd. Tillsammans har vi gett ut en serie böcker om synen på sexualitet i olika religioner. Den andra boken, "I am Divine, So are You", var en del av underlaget när Indiens högsta domstol avskaffade det nationella förbudet mot homosexualitet, hösten 2018. Boken kan ha bidragit till det beslutet.

Att skapa opinion är en viktig del i arbetet för att sätta press på beslutsfattare att agera

Våra samarbetspartners utrymme att verka och vara en konstruktiv röst i sina samhällen begränsas allt mer av stramare lagar, hot och trakasserier. Vi stöttar våra partner direkt på olika sätt, men har också lyft problemet här hemma i Sverige. Det har bidragit till att frågan om hur Sverige kan stötta människorättsförsvarare och civilsamhällesorganisationer står högt på svenska beslutsfattareshögskolors dagordning.

EXEMPEL PÅ PÅVERKANSARBETE I SVERIGE 2017-2018

- Vi har lyft fram de globala perspektiven i valrörelsen inför riksdagsvalet 2018 – bland annat med egna debattartiklar och genom att delta i kampanjen #hjärtavärlden.
- Vi har försvarat ett svenskt bistånd som följer internationella principer – och inte utformas för att gynna Sveriges eller EU:s egna intressen – bland annat genom sex biståndspolitiska förslag till riksdagspartierna.
- Vi har bidragit till att beslutsfattare på Sida och UD har betydligt större kunskap om nödvändigheten att arbeta med religiösa aktörer för att främja kvinnors rättigheter som en del i den feministiska utrikespolitiken.
- Vi har deltagit tillsammans med kyrkopartner i Guatemala och Tanzania i framtagandet av Concord-skriften "Tag Plats! Civilsamhällets demokratiska utrymme och rätten till organisering".

EXEMPEL PÅ PÅVERKANSARBETE GLOBALT 2017-2018

- Tillsammans med ACT-alliansen och andra religiösa partner har vi deltagit på FN:s högnivåmöten om jämställdhet och SRHR – som en motvikt mot de religiösa röster som vill begränsa kvinnors, ungdomars och HBTQI-personers rättigheter.
- Vi har samordnat ACT-alliansens arbete för klimaträttvisa, bland annat på plats på möten med FN:s klimatkonvention.
- Vi har stöttat FN-förhandlingarna om ett kärnvapenförbud. Det har vi gjort tillsammans med Kyrkornas världsråd och ICAN, den internationella koalitionen som år 2017 fick Nobels fredspris för arbetet för ett kärnvapenförbud.
- Vi har bidragit till att både Lutherska världsförbundet och ACT-alliansen lyfter arbete för social trygghet som en viktig fråga i sina nya strategier.

I SAMARBETE

Vårt arbete sker i nära samverkan med kyrkor, organisationer och nätverk. Tillsammans kan vi göra skillnad för människor och samhällen genom att mobilisera de resurser och kontakter vi har.

De som agerar för rättvisa och hållbar utveckling i samarbete med Act Svenska kyrkan har verksamhet som berör många olika nivåer och många olika perspektiv. Allt från den enskilda människans överlevnad och gruppers möjlighet och makt att ta ansvar och kontroll över sin situation – till att utmana beslutsfattare att stå fast vid de demokratiska värderingar som de lovat i internationella överenskommelser.

Självständiga och kapabla organisationer i civilsamhället behövs för att försvara människors rättigheter där de hotas. Act Svenska kyrkan finns med för att stötta och utveckla trosbaserade aktörer.

FOTOGRAF: JOSEFIN CASTERVYD/ICON

EN ÖVERBLICK AV DET ARBETE SOM PÅGÅTT UNDER 2017 OCH 2018 ÅTERSPEGLAR MÅNGFALDEN HOS VÅRA SAMARBETSPARTNER

Några exempel (se vidare i matris på nästa sida för detaljer):

DEMOKRATISKA SAMHÄLLEN

Kyrka som mobiliserat för
öppna demokratiska samhällen:
ELCT

FREDLIG SAMEXISTENS

Kyrka som stått upp för fredlig
samexistens:
ELCJHL, UELCI

SKAPA PLATTFORM

Kyrkoråd som skapat plattform
för nationell dialog och förändring:
ZCC, NCCI

RÄTTVIS OCH HÅLLBAR FÖRSÖRJNING

Kyrkoråd som kämpat för rättvis och hållbar försörjning:
EJN

HÅLLBARA FREDSAVTAL

Fredsorganisation som kämpat för
rättvisa och hållbara fredsavtal:
Justapaz/DiPaz

RÄTTVISA FREDSAVTAL

Kyrkoråd som kämpat för
rättvisa och hållbara fredsavtal:
SSCC

RÄDDA LIV

Biståndsorganisation som räddat
liv genom humanitära insatser:
ACT Alliance, NCA, CA, DCA,
FCA, LWF

EXTREM FATTIGDOM

Biståndsorganisation som kämpat
mot den extrema fattigdomen:
LWSIT, DASC, LDS

SEXUELLA RÄTTIGHETER

Nätverk som främjat regional
samverkan kring sexuella rättigheter:
SRHR nätverk, INERELA+

CIVILSAMHÄLLETS BIDRAG

Biståndsorganisation som agerar
plattform för civilsamhällets bidrag
till FN:s UPR-process*:
LWF Sydsudan

MIGRANTERS RÄTTIGHETER

Nätverk som främjar
migranternas rättigheter:
RJM

SYN PÅ GENUS

Teologiska institut som utvecklat religiösa aktörers syn på genus:
EGST, EST, HMI

*Universal Periodic Review – hur medlemsstater lever upp till FN:s nio kärnkonventioner för mänskliga rättigheter

Här presenteras ett urval av partner för att beskriva mångfalden och ska inte ses som en värdering av betydelse. Vi har också partner som inte vill att deras namn presenteras publikt på grund av hot.

Officiellt namn	Land	Beskrivning
Faculdades EST- ISAEC	Brasilien	Faculdades EST- ISAEC är ett utbildnings- och forskningscenter i Brasilien för akademisk utbildning och vetenskaplig forskning inom humaniora, samhällsvetenskap, språkvetenskap, språk, konst och hälsa. De arbetar främst med kapacitetsbyggnad i Latinamerika och genusrättvisa är ett viktigt forsknings- och arbetsområde.
Asociación Cristiana Menonita para Justicia, Paz y Acción Noviolenta – Justapaz	Colombia	JUSTAPAZ är en av medlemmarna i det ekumeniska nätverket DiPaz- ett antal protestantiska kyrkor och trosbaserade organisationer i Colombia som samverkar för att bidra till fred.
Coptic Orthodox Church, Bishopric of Public, Ecumenical & Social Services – BLESS	Egypten	BLESS är ett rikstäckande diakonalt stift inom den koptisk ortodoxa kyrkan som arbetar med integrerade utvecklingsprojekt i fattiga byar. Det är över 300 anställda i de olika programmen. BLESS är den enda lokala partnern i Egypten som är medlem i ACT-alliansen.
Red Jesuita con Migrantes Centralamerika – RJM-CA	El Salvador	RJM-CA är ett nätverk av organisationer i Guatemala, Honduras, El Salvador, Nicaragua, Costa Rica och Panamá. RJM-CA arbetar med att öka migranternas och deras anhörigas egenmakt och organisering, stöd och vägledning i migrationsprocessen, social och politisk påverkan med deltagande av organiserade migranter samt reflektion och kapacitetsstärkande.
Ethiopia Evangelical Church Mekane Yesus Development and Social Service Commission – EECMY DASSC	Etiopien	EECMY är en av de snabbast växande kyrkorna i landet. År 2000 bildade kyrkan Development and Social Service Commission (DASSC), för att koordinera kyrkans utvecklings- och sociala frågor.
Ethiopian Graduate School of Theology – EGST	Etiopien	EGST är en utbildningsinstitution för högre teologisk utbildning i Addis Abeba som ägs av tre kyrkor. Ett av projekten bidrar till millenniemålen om barns rätt till hälsa och kvinnors rätt till sin kropp och sexualitet.
Henry Martyn Institute: International Centre for Research, Interfaith Relations and Reconciliation – HMI	Indien	HMI är en ekumenisk kristen organisation som främjar försoning mellan människor av olika tro, genom både akademisk forskning och reflektion och genom praktiskt arbete för konfliktomvandling.
Lutheran World Service India Trust – LWSIT	Indien	LWSIT började för att möta de behov av humanitärt stöd som uppstod i området i samband med att Bangladesh blev självständigt från Pakistan i början av 1970-talet. LWSIT arbetar både med humanitärt stöd och med integrerat utvecklingsarbete på landsbygden i delstaterna Västbengalen, Orissa, Jharkhand och Assam, samt i slumområden i Kolkata, Cuttack och Bhubaneswar.
United Evangelical Lutheran Churches in India – UELCI	Indien	UELCI är en gemenskap av 12 lutherska kyrkor i Indien med ett sammanlagt medlemskap på ca 4,5 miljoner människor. Organisationen bildades ursprungligen 1926. UELCI arbetar bland annat med frågor om genusrättvisa, ungt ledarskap, egenmakt för daliter och adivasis, teologisk utbildning, hiv/aids och fred och försoning.
Rossing Center for Education and Dialogue – RCED	Israel	RCED är en organisation som arbetar med interreligiös dialog mellan olika religiösa grupper i Israel och Palestina för att skapa en atmosfär av dialog och samarbete omkring gemensamma värderingar mellan människor av olika tradition och tro. Organisationen gör detta genom studiegrupper, seminarier, utbildningsprogram, informationsmaterial, studiebesök och rapporter.

Officiellt namn	Land	Beskrivning
Adyan foundation	Libanon	Adyan Foundation är en libanesisk stiftelse som arbetar regionalt i Mellanöstern med religionsdialogfrågor. Visionen är ett samhälle där mångfald ses som tillgång och bidrar till förståelse, fred, utveckling och andlig solidaritet. Organisationen, som är baserad i Beirut, bildades 2006 av en grupp kristna och muslimska akademiker. Adyan har idag en bred verksamhet med allt från olika former av utbildningar till interreligiösa gymnasiegrupper och påverkansarbete, främst genom sociala media.
Evangelical Lutheran Church in Jordan & the Holy Land - ELCJHL	Palestina	ELCJHL har sitt ursprung i tysk-engelsk mission i Palestina från mitten av 1800-talet. ELCJHL har sex församlingar, i Jerusalem, Betlehem, Beit Jala, Beit Sahour, Ramallah och i Amman med cirka 2000 medlemmar. Kyrkan driver skolor med sammanlagt mer än 3 000 studenter. Kyrkan driver även en förskola på Olivberget.
Economic Justice Network of Fellowship of Christian Councils in Southern Africa - EJN	Södra Afrika	EJN bygger kapacitet hos de nationella kristna råden i södra Afrika för att engagera sig i frågor rörande ekonomisk rättvisa på nationell nivå. EJN planerar och är en av värdarna för "Alternative Mining Indaba" (AMI).
International Network of Religious Leaders Living with or Affected by HIV+ or AIDS- INERELA+	Södra Afrika	INERELA+ är ett nätverk av religiösa ledare som antingen själva lever med hiv, eller har familjemedlemmar eller släkt som lever med hiv. Alla medlemmar i nätverket är öppna med sin status, vilket är en kraftfull startpunkt för att arbeta för minskad skam och stigma förknippat med hiv och AIDS.
Community Empowerment for Progress Organization - CEPO	Sydsudan	CEPO har sitt huvudkontor i Juba, Sydsudan. Organisationens vision är att bygga förmåga och stärka kapacitet hos civilsamhället och medborgare i Sydsudan, att bidra till fredsbyggande och reformering av säkerhetssystem, mänskliga rättigheter, demokratiska principer, trygghet och försörjning.
Christian Council of Tanzania - CCT	Tanzania	CCT koordinerar och faciliterar samverkan mellan medlemskyrkor och kyrkorelaterade organisationer genom att bygga kapacitet inom nätverkande, påverkansarbete och socio-ekonomisk utveckling till förmån för samhället.
Evangelical Lutheran Church in Tanzania - ELCT	Tanzania	Evangelical Lutheran Church in Tanzania (ELCT) Näst den romersk-katolska kyrkan är ELCT den största kristna kyrkan i Tanzania. Medlemsantalet uppgår idag till ca 5,5 miljoner. Bland stiftets institutioner märks särskilt sjukhuset Nyakahanga och Karagwe Secondary School. SKM:s kontakter med vad som idag är Karagwe stift går tillbaka till 1940-talet.
Zimbabwe Council of Churches - ZCC	Zimbabwe	ZCC valde under 2018 en ny general sekreterare och har initierat en omorganiseringsprocess vad gäller system, metoder och policies. Med ny ledning har rådet visat sig vara en enande kraft bland de många splittrade kyrkofamiljerna.
Lutheran Development Service, Zimbabwe - LDS	Zimbabwe	LDS arbetar med att stärka rättighetsbärares möjligheter till tryggad försörjning genom olika initiativ såsom mikrokrediter, utbildning och jordbruksutveckling. Organisationen är baserad i Harare men jobbar på landsbygden i totalt sex distrikt.

HUR VI SKAPAR VARAKTIG FÖRÄNDRING

TILLSAMMANS MED VÅRA PARTNER

I vår förändringsteori, det vill säga hur vi tror att världen kan förändras till det bättre, har tro en positiv betydelse för både individer och samhälle, och religiösa aktörer stort inflytande.

Tro kan ge inspiration, mod och kraft att ta ställning för människor som lever under hot, är nedtystade eller befinner sig i utsatta situationer. Tro ger hopp. Vi ser en tydlig roll för kyrkor, religiösa ledare och trosbaserade organisationer att stärka människor till att vara aktiva deltagare, rättighetsbärare och medborgare i samfund och samhälle.

Vi vill ta tillvara kyrkors och andra religiösa aktörers kraft att bidra till positiv förändring. Vårt arbete utgår från ett antal principer för rättvis och hållbar utveckling. De formar vårt arbetssätt och hur vi samarbetar med partner på lokal, nationell, regional och global nivå.

Så här kan det sammanfattas:

HUR VI VILL SKAPA VARAKTIG FÖRÄNDRING

DE HUMANITÄRA PRINCIPERNA

Och internationell humanitär rätt.

Humanitärt arbete enligt de humanitära principerna är nödvändigt för att värna mänskliga rättigheter i humanitära krissituationer.

DE MÄNSKLIGA RÄTTIGHETERNA

De mänskliga rättigheterna är grunden för mänsklig utveckling.

DEMOKRATISKT UTRYMME OCH ORGANISERING

Ger ökad egenmakt och förutsättningar för ansvarsutkrävande.

Civilsamhället är viktigt som förändringsaktör, röstbärare och en bevakande och pådrivande kraft.

EGENMAKT OCH DELTAGANDE

Alla människor är huvudpersoner i sin egen och sin omgivnings utveckling.

TRO OCH RELIGIÖSA AKTÖRER

Tro och religion har inflytande på värderingar, beslut och beteenden i vardagsliv och i samhället.

ANSVARSUTKRÄVANDE ÄR NÖDVÄNDIGT

För att upprätthålla de mänskliga rättigheterna.

Det är staten, och ibland religiösa aktörer och företag, som har ansvar för att de mänskliga rättigheterna skyddas och respekteras.

TRO SPELAR ROLL

”Vi hjälper människor för att vi är kristna inte för att de är kristna.” – Antje Jackelén, Svenska kyrkans ärkebiskop

80 procent av världens människor tillhör en religion. Kyrkor och religiösa aktörer spelar i många regioner en betydande roll i samhället. De har människors förtroende och är därför avgörande i arbetet för att exempelvis skapa fred och genusrättvisa. På landsbygden och i konfliktdrabbade områden är kyrkan ibland den enda institution i samhället som människor har en tilltro till.

För alla som intresserar sig för utveckling och bistånd är det viktigt att se vilka trosföreställningar och traditioner som bidrar till en positiv kraft för människor och samhällsutveckling. Det finns idag en större förståelse om det här bland stora biståndsgivare, och religion i biståndet är inte längre bara en privatsak utan en viktig del i hållbar utveckling. Det är ett sekulariserat tankesätt att skilja det andliga från vardagen. Som kyrka och religiös aktör så har vi länge vetat om och arbetat efter att det inte går att dela på kropp och ande, och att religionen och religiösa ledare påverkar mer i vardagen och inte bara det som rör andlighet.

Det finns både positiva och negativa skäl till att religion idag lyfts fram som viktigt för utveckling, till exempel:

- politiserad religion kan förhindra utveckling
- en insikt om att tron är viktig för både människa och samhälle
- många kyrkor och andra trossamfund bidrar till välfärden bland annat genom skolor och sjukhus (50 % av all hälsa och utbildning i Afrika söder om Sahara tillhandahålls av religiösa aktörer).

I det religiösa landskapet är det de karismatiska religionerna som ökar mest i antal. Det är fler som blir kristna i Asien, Latinamerika och Afrika än i Europa

och Nordamerika och mission i retur får en annan innebörd där vi kan lära av de framväxande kyrkorna och lyfta fram progressiva kyrkor.

Det finns fortfarande en rädsla för religion och politik som blandas ihop – att religion kopplas till fanatism och något ont. Politiserad religion hindrar utveckling i delar av världen. Religiösa ledare och samfund kan vara en del av problemet när de stöder kränkande synsätt, normer och traditioner. Då vill vi lyfta upp detta i ljuset och försöka förändra genom en respektfull men samtidigt modig och ärlig dialog.

Ett exempel är i Tanzania där lagen förbjuder könsstympning men där traditionella kyrkliga ledare i byar, framförallt i distrikten Mara och Serengeti, förespråkar och upprätthåller traditionen. Här jobbar vi tillsammans med Tanzanias kristna råd med att påverka och utbilda religiösa ledare, föräldrar, ungdomar, traditionella barnmorskor/helerskor och polisen.

TIME TRAVEL

I Tanzania arbetar det kristna rådet och den lutherska kyrkan med att förändra normer kring jämställdhet och könsstympning genom rollspel och dramatisering av den lokala historien.

Rollspelet gör att de kan diskutera ämnen som annars är svåra att ta upp. Metoden skapar deltagande och involverar ofta olika kulturella uttryck, som dans, sång och konst. Projektet genomförs med bidrag från Svenska institutet.

**”Vi hjälper människor för att vi är kristna inte för att de är kristna.”
– Antje Jackelén**

"Vi ska älska vår granne, samtidigt som vi vet att vår granne också kan skapa ondska."

DIREKT PÅ PLATS

VIKTIGA SAMTAL I REGION MED SVÅRA MOTSÄTTNINGAR

I en region där våld är en del av vardagen och grupper ställs mot varandra, är kärlekens och förlåtelsens makt den enda makt vi har. Så här rapporterade en av våra medarbetare från ett möte vid Jesu dopplats i Jordanien hösten 2018:

Al-Maghtas – Dopplatsen vid Jordanfloden. Där möts under några höstdagar 2018 flera av Svenska kyrkans partner i Mellanöstern tillsammans med några av oss medarbetare på Act Svenska kyrkan i Uppsala. På kvällen syns ljusen från Jerusalem. Jeriko ligger på andra sidan Jordan, floden som mer liknar en större bäck. Vi är där för att lära av varandra och samtala om "Christian Perspectives on Diversity". Vi gör det i en region där olika grupper sätts mot varandra, på det mest förskräckliga sätt och genom vardagliga trakasserier.

– Det finns ingen främling. Vi utgör tillsammans mänskligheten. Men vi har till uppgift att göra mänskligheten mera mänsklig, säger biskop Thomas från Anafra, Egypten.

Han säger att vi behöver förstå meningen med skillnader människor emellan. Vilken är Guds vision med att vi är olika? Vi behöver öva oss i Kristi kärlek, för då kan vi se andra människor som Guds avbild och inte som främlingar. Det är lätt att tänka att en biskop som lever i ett land där kristna till och från utsätts för attentat, skulle uttrycka ilska. Men biskop Thomas framhåller hela tiden kärlekens väg och att vi själva måste leva den förändring vi vill se.

Verktyg för inkluderande samhällen

Shake' Geotcherian Jackson arbetar på Near East School of Theology i Beirut. Hon konstaterar att vi måste leva med ett både och:

– Vi ska älska vår granne, samtidigt som vi vet att vår granne också kan skapa ondska.

Hon menar dessutom att diakonin är ett verktyg för att skapa inkluderande samhällen.

– Detta seminarium är unikt, säger en av Svenska kyrkans partner från Egypten. Och vad är det unika? Jo, det är det gemensamma lärandet och samtalet. Det är när biskopar samtalar med representanter för Kristna studentrörelsen, något som inte är helt självklart i Mellanöstern. Det är när de som inte träffas annars möts. Det är att ett möte som initierats

av Svenska kyrkan leds av en partnerorganisation och där i stort sett alla som håller anföranden kommer från Mellanöstern.

Urgamla rötter i regionen

Gång på gång får vi höra att kristna inte vill bli sedda som minoriteter. Istället talas om likvärdigt medborgarskap. De vill se länder där alla medborgare, oavsett identitet och religion, har lika rättigheter. Detta speglar också motviljan att bli betraktad som ett offer. Kristna har urgamla rötter i regionen och de är stolta över detta.

Jag åker därifrån med stor tacksamhet. Jag funderar över mitt mod, min förmåga att se Guds avbild i alla människor, att tala kärlekens språk även när hemskheter pågår. Jag tänker på biskop Thomas ord om att det enda makten vi har är kärlekens och förlåtelsens makt. Om igen blir jag påmind om hur mycket jag har att lära av människor i Mellanöstern, deras önskan om att inte bli betraktade som en minoritet, att inte vara offer utan stolta människor som önskar samma rättigheter som andra och som är värda all respekt. Jag är också tacksam för att Svenska kyrkan får bjuda in till sådana möten och de relationer vi får stå i.

INTERRELIGIÖS ORGANISATION ARBETAR FÖR JÄMLIKHET I ISRAEL

Vår samarbetspartner Rossing Center for Education and Dialogue är en interreligiös organisation som arbetar för ett inkluderande och jämlikt samhälle för alla medborgare i Israel. I mitten av september 2018 besökte deras chef Dr. Sarah Bernstein Sverige för att berätta om sin verksamhet.

Rossing Center for Education and Dialogue arbetar bland annat med interreligiös dialog över konfliktgränserna. Under sitt besök i Stockholm och Uppsala träffade Sarah Bernstein Forum för levande historia, Fryshusets projekt Tillsammans för Sverige och Robert Weil Family Foundation. Hon berättade även om sitt arbete under ett samtal med

ärkebiskopens teologiska sekreterare samt träffade Forum för judiska studier på Uppsala universitet och Centrum för religionsdialog vid Stockholms stift. Sarah träffade även biskop Åke Bonnier i Skara, judiska församlingen i Göteborg samt det judisk-muslimska samarbetsprojektet Amanah i Malmö.

FOTOGRAF: KAT PALASI/IKON

RELIGIÖSA LEDARE MOT KÖNSSTYMPNING I TANZANIA

Hela byns invånare vänder sig till Yusuf Kisara Masise när de har problem. Som traditionell ledare är det hans uppgift att råda i livets alla frågor. Att han själv har svängt i frågan om könsstympning har skapat uppmärksamhet i byn.

– Det har varit svårt för vissa av byns invånare att ta till sig min syn på könsstympning. Både byborna, men också några av de andra traditionella ledarna, har ställt många frågor, säger han.

Yusuf har ansvar för ungefär 3 000 personer. De litar på honom och kommer till honom med alla slags problem. I Yusufs hemby är könsstympning vanligt. Förr om åren spelade Yusuf själv en viktig roll när en flicka skulle könsstympas. Men i dag har han tagit avstånd från könsstympning. Han har tillåtit sina egna söner att gifta sig med kvinnor från andra stammar, kvinnor som dessutom inte är könsstympade. Det har varit svårt för många i byn att förstå.

– Allt handlar om utbildning. Även om det finns lagar som säger att vi inte ska könsstympa så kommer det att finnas människor som gör det ändå. Traditionerna är så starka, det är inget unikt för Tanzania. Över hela världen håller människor hårt i sitt lands traditioner. Många traditioner är dessutom konstruktiva och positiva, det är ju bara det destruktiva traditionerna vi vill göra oss av med. Jag tror att om folk fick upp ögonen för vad könsstympning verkligen innebär – vilka risker och effekter ingreppet har – så kommer deras inställning ändras.

Yussuf beskriver den svåra situation som landets kvinnor och flickor ofta befinner

sig i. Som kvinna har du få möjligheter att bestämma över ditt eget liv.

– Du kan bli slagen för ingenting. Du kan säljas av din familj för några kor i retur och du är helt beroende av din man och hans inkomst. Men nu är det dags också för kvinnor att bli oberoende. Är det något jag önskar för samhället så är det just det. Att kvinnor får samma rättigheter som män, säger Yusuf Kisara Masise.

FRED OCH KONFLIKT

De senaste åren har det skett en kraftig ökning av våldsamma konflikter och den tidigare positiva trenden med minskat våld och mer effektiv konflikthantering har vänts till motsatsen. Många områden där Act Svenska kyrkan har långvariga samarbetsrelationer präglas åter av konflikt.

Act Svenska kyrkan vill bidra till att människor har ökad trygghet, möjlighet och egenmakt att förebygga och hantera konflikter, och att de kan delta i freds- och försoningsprocesser.

Under 2017 och 2018 har vi sett att kvinnor sällan finns med när det ska tas beslut i konfliktsituationer – varken innan krig uppstår, när det pågår eller när det har upphört. Det går emot kvinnors rättigheter och omöjliggör en hållbar fred. Arbetet mot sexuellt våld i konflikter behöver stärkas och det är ett annat skäl till att få in fler kvinnor i fredsarbetet.

Vi vill uppmärksamma inte bara kvinnors, utan också ungas, urfolks samt religiösa, etniska och sexuella minoriteters självklara rätt att delta i och

forma fredsprocesser och beslut rörande konfliktförebyggande på alla nivåer.

Vi har sett en oroväckande utveckling med ökad radikalisering och våldsam extremism. En ökad förståelse om religioners roll och dialog kan göra det möjligt för människor med olika tro att leva tillsammans i fred, och som kyrka har vi en särskild roll i att förebygga religiös radikalisering och extremism. Vi vill fortsätta vår tradition av ickevåld för att förebygga och omvandla konflikter och stödja ett genusintegrerat fredsarbete.

Det blir allt svårare för de som kämpar för mänskliga rättigheter och det gäller många av våra partner. Människor lever under hot och förtryck för att de säger vad de tycker, eller för att de vill förändra samhället.

FREDSARBETE I SYDSUDAN

Det fredsavtal i Sydsudan som undertecknades i september 2018 har hållit längre än tidigare avtal sedan inbördeskriget bröt ut. Men freden är bräcklig.

Det fredsavtal i Sydsudan som undertecknades i september 2018 har hållit längre än tidigare avtal sedan inbördeskriget bröt ut. Men freden är bräcklig.

Act Svenska kyrkans partner, organisationen CEPO (Community Empowerment for Progress Organization), arbetar med fredsarbete både på lokal och nationell nivå för att bryta den våldsspiral som präglar

landet. CEPO har varit en central aktör i fredsarbetet och samordnade civilsamhällets representation vid de nationella fredsförhandlingarna. Där lyfte de en rad viktiga frågor - demokrati, respekt för mänskliga rättigheter och utrymme för civilsamhället. Det kristna rådet (SSCC) har också under hela inbördeskriget varit en viktig aktör som kontinuerligt lyft fredsarbetet på alla nivåer i samhället, i lokalsamhället och vid förhandlingsbordet. Rådets insats har varit viktig eftersom kyrkan i Sydsudan är en av de få aktörer som många människor och ledare har tilltro till och lyssnar på.

RAPPORT FRÅN ZIMBABWE

Sommaren 2018 reste två representanter från Act Svenska kyrkan till Zimbabwe för att övervaka det första valet efter att Robert Mugabe avsatts. Så här löd deras blogginlägg från landet:

DIREKT PÅ PLATS

Bilen rullar genom Harares hårt trafikerade avenyer. Valreklam med en leende president som lovar en ljus framtid om han får regera är en bjärt kontrast till de tiggande barnen. Små barn, 4-10 år går mellan bilarna och sträcker fram en hand när bilarna saktar in i korsningar eller stannar vid rött ljus. Det är ett land som 1980 blev en ny fri nation. Zimbabwe, där stolthet och förhoppningar gav människor energi att arbeta för en bättre framtid. Tyvärr har kampen om makt och rikedom utarmat landet. Folket har levt i rädsla och majoriteten lever på max 5 USD per dag.

I november avgick president Mugabe och 30 juli ska det bli val av president, parlament och lokala styrelser.

Vi är här på uppdrag av Svenska kyrkan och Zimbabwes kristna råd. Vi är 20 personer från olika kyrkor som tillsammans med lokala kyrkomedlemmar

ska vara valobservatörer. 80 procent av Zimbabwierna deltar regelbundet i gudstjänster och det kristna rådet har startat

5 USD
PER
DAG

LEVER
MAJORITETEN
I ZIMBABWE
MAXIMALT PÅ

en kampanj som heter "I pray I vote". Som kristna har vi ansvar i samhället och att bidra till ett gott samhälle för alla.

Det stora engagemanget gör ett starkt intryck. Det kommer att vara bönevakor i många kyrkor. Det kristna rådet har ordnat utbildningar i demokrati och mänskliga rättigheter. Det är viktigt att vi alla tar ansvar för att skapa ett fredligt och gott samhälle, säger det kristna rådet.

Det är spännande att vara här och få följa valet och detta arbete.

Många säger att de hoppas på förändring, men samtidigt undrar de om det blir en förändring. 38 år av vanstyre har gjort dem luttrade. Kampanjen "I pray I vote" vill inge hopp och mod att medverka till ett demokratiskt samhälle.

Vi ber och hoppas.

"Många utmaningar återstår för att säkra en rättvis och hållbar fred i Colombia."
– Erik Lysén

NÄTVERK AV KYRKOR ÖVERVAKAR COLOMBIAS NYA FREDSAVTAL

Under 2017 kom Colombias regering och landets största gerillagrupp överens om ett fredsavtal, trots att en knapp majoritet av landets befolkning röstat nej till fredsavtalet i en folkomröstning. Det kyrkliga nätverket Dipaz, som Svenska kyrkan stöder i Colombia, kommer nu att övervaka fredsavtalet.

– Många utmaningar återstår för att säkra en rättvis och hållbar fred i Colombia. Det krävs full respekt för de mänskliga rättigheterna och rätten till sanning och gottgörelse, säger Erik Lysén.

Han nämner bland annat svårigheterna med att inleda formella fredssamtal med ELN-gerillan, den andra största gerillagruppen i landet, och att hantera väpnade grupper och brottssyndikat.

Utbildar i fredlig konfliktlösning

Sedan början av 2000-talet har vi arbetat för mänskliga rättigheter i Colombia. Det har vi gjort tillsammans med lokala människorätts-, bonde- och urfolksorganisationer.

Dipaz är ett ekumeniskt nätverk av kyrkor och trosbaserade aktörer och de har övervakat FARC-gerillans eldupphör. Dipaz har en viktig roll i fredsprocessen bland annat genom att de utbildar i fredlig konfliktlösning.

– Avtalet är ett viktigt steg på vägen i det långsiktiga fredsbyggandet ute i regionerna, säger Andrés Alba, medlem i den lutherska kyrkan i Colombia och samordnare för Dipaz.

– För oss är det både ett kall och en möjlighet att följa upp efterlevnaden av överenskommelserna mellan de stridande parterna, fortsätter han.

Arbetar för att minska hot och våld

Genom sina församlingar och medlemmar har Dipaz direkt kunskap om situationen i avlägsna delar av landet. Där har den väpnade konflikten varit som svårast och där kommer det att vara särskilt viktigt att säkerställa att fredsavtalet och avvapningen genomförs med respekt för mänskliga rättigheter.

Under fredsförhandlingarna har de som arbetar för mänskliga rättigheter varit fortsatt mycket utsatta. Hot och våld mot människorättsförsvare har ökat istället för att minska. Fokus för stödet under konflikten har varit och är, att tillsammans med lokala samarbetspartners

vandra tillsammans med de som varit mest utsatta i den väpnade konflikten och arbeta med dem för att de ska kunna göra sina egna röster hörda och delta i diskussioner om fred och försoning i ett långsiktigt arbete.

Act Svenska kyrkan arbetar tillsammans med Lutherska världsförbundet för att skydda urfolk och afro-colombianer från effekterna av konflikten, som fortfarande pågår runt omkring dem, till exempel med stöd av EU/ECHO, i den mycket svårtillgängliga regionen Chocó i nordvästra Colombia.

Freden bara en början

– Att Colombias regering och FARC-gerillan är överens om ett fredsavtal ger hopp om att fred är möjlig i Colombia, säger Erik Lysén och fortsätter:

– Som kyrka har vi tillsammans med de lokala kyrkorna, nätverket Dipaz och aktörer som Kyrkornas världsråd, ACT-alliansen och Lutherska världsförbundet en särskild roll att sprida budskapet om fred och försoning, säger Erik Lysén.

GENUSRÄTTVISA OCH JÄMSTÄLLDHET

Att alla människor oavsett kön, ska ha samma rättigheter och möjligheter är fokus både i ACT-alliansen och inom Act Svenska kyrkan. Jämställdhet och flickors och kvinnors rättigheter är avgörande när det handlar om att bekämpa fattigdom och göra världen till en bättre plats.

Av världens fattigaste är runt 70 procent kvinnor. Diskriminering och våld mot kvinnor är ett stort globalt problem och ett hinder för utveckling. Det förvärrar fattigdom, hunger, hälsa och påverkar ekonomisk tillväxt negativt.

När maskulinitet kopplas till makt, våld, sexualitet och alkoholanvändning får det negativa konsekvenser på utveckling och mänsklig säkerhet, både på samhälls- och individnivå. I till exempel Guatemala och Tanzania stödjer Act Svenska kyrkan projekt där mansrollen är i fokus för att diskutera ojämlikhetens grundorsaker.

Sexuellt och könsrelaterat våld kan vara människohandel, våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och skadliga sedvänjor som kvinnlig könsstympning och barnäktenskap. Det används dessutom

som ett strategiskt vapen i väpnade konflikter. Våldet drabbar också i stor utsträckning HBTQI-personer.

AV VÄRDLENS
FATTIGASTE ÄR RUNT

70%
KVINNOR

För att jämställdheten ska öka måste sociala normer och kulturella värderingar ändras och Act Svenska kyrkan tar tydligt ställning mot orättvisor på grund av kön, sexuell läggning eller könsidentitet. I Haiti är kvinnor underrepresenterade i politiken vilket är ett hinder för landets utveckling. Act Svenska kyrkan stödjer våra partners insatser för att få in fler kvinnor på ledande poster. Det behövs förebilder. Kvinnor måste förstå att det är möjligt för kvinnor att göra sina röster hörda.

När organisationer arbetar med genusfrågor är det såklart viktigt att det också är jämställt i organisationens ledning. I en av våra partnerorganisationer i Indien har vi sett andelen kvinnor i styrelsen successivt öka och vi ser med spänning fram emot att följa utvecklingen.

När organisationer arbetar med genusfrågor är det såklart viktigt att det också är jämställt i organisationens ledning.

JÄMSTÄLLDHET PRIORITERAD FRÅGA FÖR ACT-ALLIANSEN

ACT-alliansens generalförsamling 2018 inleddes med ett evenemang om jämställdhet där ärkebiskopen och UN Women Executive Director Phumzile Mlambo-Ngcuka var huvudtalare. Syftet med evenemanget var att förankra genusrättvisa som en central prioritering i ACT-alliansens arbete framåt.

Genom tal, panelsamtal och videos ville arrangörerna inspirera, engagera och skapa ägandeskap för den kampanj om genusrättvisa som ACT-alliansen kommer att genomföra kommande år. De olika talarna under evenemanget visade upp bredden av det arbete som görs av alliansens medlemmar och argumenterade för vikten av att religiösa aktörer tar ställning och arbetar för genusrättvisa. Bland talarna fanns bland annat Bassem Thabet från evangeliska lutherska kyrkan i Jordanien och det Heliga landet som talade om kyrkans jämställda familjelagstiftning.

Det fanns en oro inför generalförsamlingen att evenemanget skulle påverkas negativt av den mobilisering mot mänskliga rättigheter, och i synnerhet mot rättigheter som rör genusrättvisa och SRHR, som vi kan se världen över. Mycket tid hade därför gått till att noggrant planera upplägg och innehåll i evenemanget utifrån geografiska, tematiska och ekumeniska hänsynstaganden. Evenemanget fick mycket positiv respons och många av medlemmarna uttryckte stort engagemang och intresse för genusrättvisa och den kommande kampanjen. Evenemanget bidrog till att det nu finns goda förutsättningar för ett förankrat och fördjupat arbete för genusrättvisa inom ACT-alliansen.

PÅVERKANSKURS FÖR TROSBASERADE ORGANISATIONER MED FOKUS PÅ KVINNORS RÄTTIGHETER

År 2017 och 2018 var Act Svenska kyrkan med och anordnade kursen Women's Human Rights Advocacy Training for Faith Based Organisations i Genève. Syftet med kursen var att öka trosbaserade organisationers kapacitet att arbeta med påverkansarbete för kvinnors rättigheter.

Deltagarna fick lära sig mer om Kvinnokonventionen, hur de kan bidra till kvinnokommissionens nationella granskningar och hur de kan använda olika globala arenor och mekanismer för att driva kvinnors rättigheter framåt, inklusive Universal Periodic Review och Commission on the Status of Women. De fick också lyssna på olika perspektiv och dela med sig av sina erfarenheter när det gäller att jobba för kvinnors rättigheter inklusive sexuell reproduktiv hälsa och rättigheter i religiösa sammanhang.

Cirka 40 personer från hela världen deltog. Kursen var uppskattad och flera av deltagarna har redan följt upp kursen på olika sätt. Lutherska kyrkan i Palestina har exempelvis tagit initiativ till möte med alla kyrkor i området för diskutera Kvinnokommissionens observationer gällande Palestina och vikten av att anpassa den religiösa familjerätten efter internationella konventioner. Den malawiska organisationen, MANERELA+ har kontaktat berörda myndigheter i Malawi för att uppmana dem att göra en uppföljningsrapport 2019 gällande Kvinnokonventionen och har även börjat nätverka med FN-organ och andra civilsamhällesaktörer i frågan.

Kursen anordnades i samarbete med Lutherska världsförbundet, Kyrkornas världsråd, Finn Church Aid och Mission 21.

KVINNORNA I MELLANÖSTERNS KYRKOR

35 kvinnor, biblar, godis och askar med pappersnäsdukar. En av Act Svenska kyrkans medarbetare åkte på protestantiskt kvinnoseminarium hos vår partner Near East School of Theology i Beirut – och blev berörd in i märgen. Så här bloggade hon:

DIREKT PÅ PLATS

Det är måndag morgon sent i augusti 2017 och 35 protestantiska kvinnor boende i Syrien, Irak och Libanon samlas i Beirut för ett seminarium med titeln "Empowered by God" (ungefär "Bemyndigad av Gud").

Kvinnorna har olika bakgrund och olika uppgifter i sina respektive församlingar. Flera leder kvinnogrupper, några ansvarar för arbetet med barn, någon är prästfru och därmed indragen i det mesta som har med församlingen att göra. En kvinna gör fängelsebesök i Irak. En ansvarar för musiken i sin kyrka. Flera arbetar med hjälp och stöd till

internflyktingar och människor som flytt i flera omgångar när Daesh dragit fram. Det här är kvinnor som får saker gjorda. Det här är Mellanösterns kyrkfolk.

Shake, en av lärarna på Near East School of Theology och den som planerat seminariet, förklarar att hennes ambition främst är att bekräfta allt de goda arbete som de här kvinnorna gör i sina sammanhang.

"Först och främst är det ett sätt att visa att vi vet att de finns, att de gör viktigt arbete i sina församlingar. Men det är också ett tillfälle att lyssna till varandras

berättelser" säger Shake, och fortsätter, "det är så otroligt viktigt att veta att man inte är ensam om sina bekymmer".

Hennes kollega Yester fyller i: "Problemet i Mellanöstern är inte bara att kvinnor förtrycks i många sammanhang, utan att de tror på det!"

Krigen

Det är varma dagar i Beirut. Under lunchrasten dricker vi kaffe på skolans terrass och vilar oss i skuggan. Samtalet böljar hit och dit. Vi talar om hur det är hemma hos dem i Homs, Kirkuk och Bagdad. Snart glider samtalet mot det tunga, svåra, det under ytan.

När vi talar om de kristna i Mellanöstern är det lätt att bilderna vi får upp är av förstörda kyrkor och förtvivlade kyrkoledare. Men kyrkans folk lever på många sätt nära marken, bland skärvor av krossade hus och minnen.

Kvinnorna här på mötet i Beirut pratar inte om striderna, de talar om krigens långsamma, tysta konsekvenser. De talar om alla unga män som tvingats fly för att inte bli värvade av väpnade grupper, och om att släkterna därför nu är fulla av unga singelkvinnor. Delar berättelser om vanmakt. En kvinna berättar om hur striderna i Aleppo inte dödat någon i hennes familj, men fullständigt förstört hennes sjuksköterskemottagning. Frustrationen och sorgen när hon förklarar att hon därför inte kunde hjälpa andra när det som mest behövdes. De delar berättelser om vardagen som stulits från dem. Att det inte längre finns några pistagenötter i Aleppo eftersom Daesh bränt alla de odlingar staden var berömd för. Att ingen längre dansar på brölloppen i Basrah, för allt för många sörjer.

Ett samhälle i rörelse

Ett av tidens ständiga samtalsämnen, något som berör alla här – är hur

FOTOGRAF: MAGNUS ARONSON/IKON

samhället är i rörelse. I Sverige handlar debatten om migration och invandring. På seminariet i Beirut är perspektivet det omvända och det är istället emigration, utvandring, flykten som är på allas läppar.

Att vara den som stannat när andra gett sig av, innebär en särskild form av smärta. Någon jag talar med berättar att två tredjedelar av hennes församling i Syrien flytt. Saknaden är svår att bära, både som människa och som församling. Betty från Aleppo berättar:

”I mitt hus har jag en ask av trä. Jag förvarar den hemma hos mig och den är full av nycklar. Nycklarna till min systers

hem – hon flydde när kriget kom. Till min svågers affär, till min brors hus... de gav sig av. Jag går dit ibland, men hemmen är fulla av damm och inget liv. Jag minns när det var fullt av liv där – julafton, när alla var samlade... Nu har jag bara nycklarna hos mig.”

Förbön som motstånd mot hopplöshet
Flera gånger under dagarna återkommer kvinnorna till lyssnandets konst, till samtal kring hur man orkar lyssna på andra när man själv genomgått ett trauma. Hur lyssnandet och bönen måste gå hand i hand för att man ska orka. Den omtanke som bönen bär blir uppenbar när tre syriska kvinnor, hand

i hand under en andakt, tänder ett ljus och ber för folket i Irak. Viskande böner sprider sig i rummet och stämningen är laddad. Så tydligt att fler av dem lever i kaoset, och att andra, de från Beirut och Baghdad har upplevt, genomlevt, överlevt...

Skymningen faller över Beirut och vi byter mobilnummer och kramar varandra hejda. Hur lång tid tar det för ett samhälle att resa sig efter ett krig? Hur lång tid innan träden med pistagenötter ger skörd igen? Inget krig slutar här, men bland dessa Mellanösterns kyrkfolk hör jag röster av framtidstro. De vill leva sina liv. Här.

KV-KONSULTATION OM GENUSRÄTTVISA PÅ JAMAICA

Med anledning av att det var 20 år sedan Kyrkornas årtionde i solidaritet med kvinnor avslutades anordnade Kyrkornas världsråd en konsultation i Kingston, Jamaica 1-6 oktober 2018, där Svenska kyrkan deltog.

Konsultationen med namnet Global Consultation for the Commemoration of the 20th anniversary of the Decade of the Churches in Solidarity with Women, syftade till att glädjas över de framsteg som har gjorts mot genusrättvisa, uppmärksamma de sår som fortfarande finns kvar – samt att utifrån våra tids utmaningar, ge rekommendationer för hur arbetet med genusrättvisa kan tas vidare.

Konsultationen bestod till stor del av korta presentationer som handlade om en rad olika ämnen, alltifrån #metoo och texts of terror till hur statslöshet påverkar jämställdheten i världen. Deltagarna vittnade om att det fortfarande finns mycket kvar att göra för kvinnors fulla deltagande i kyrka och samhälle. Det fanns en stor samsyn kring behovet av denna typ av konsultation som ett utrymme att dela erfarenheter, bredda förståelsen för vår samtid, nätverka och mobilisera framåt, framförallt i en tid av global backlash. Konsultationen landade i ett antal rekommendationer.

FAMILJERÄTT I FOKUS FÖR POLICYDIALOG

Familjerätt och familjenormer är en viktig påverkansfråga för att uppnå genusrättvisa och jämställdhet. Därför är familjerätt en av fokusfrågorna inom det globala policydialogprogrammet från och med 2018.

Familjerätten, som i många länder är helt eller delvis religiös, reglerar frågor som har avgörande betydelse för kvinnors och flickors rättigheter. Hit hör äktenskap, skilsmässa, arv och vårdnad. Under 2018 arrangerade Act Svenska kyrkan, tillsammans med Indiens kristna råd (National Council of Churches, NCCI), ett interreligiöst seminarium om äktenskap ur olika perspektiv däribland teologi, familjerätt och jämställdhet. Några av de frågor som diskuterades var barnäktenskap och skilsmässa. En slutsats var att det behövs reformer inom familjelagstiftningen, inte minst den religiösa familjerätten, för uppfyllandet av kvinnors rättigheter. Samtidigt räcker inte lagstiftning; normer och attityder måste också förändras för att lagarna ska tillämpas. Här har kyrkor och religiösa ledare i alla religioner en viktig roll att spela.

"JÄMSTÄLLDHET BÖRJAR MED MÄNNEN"

Det finns inga genvägar till ett jämställt samhälle, menar Babar Bashir från organisationen Rozan i Pakistan. Och i ett patriarkalt samhälle måste arbetet börja med männen.

Organisationen Rozan bedriver ett framgångsrikt samarbete med det pakistanska polisväsendet och utbildar polisen i genusfrågor. De jobbar också med ett program för att motverka sexuellt utnyttjande av barn och stärka barns emotionella hälsa och ett program som syftar till att upplysa kvinnor om jämställdhets- och rättighetsfrågor.

Det fjärde programmet vänder sig till män.

– Vi kallar dem grindvakter. Deras tillåtelse behövs för att vi också ska kunna jobba med kvinnor och barn, och stärka dem, säger Babar Bashir.

Organisationen Rozan har utarbetat olika studiematerial som passar i olika sammanhang och gruppammansättningar.

Materialet beskriver till exempel vanliga situationer i hemmet eller på jobbet och deltagarna får beskriva vad de ser för att sedan reflektera över de roller och traditioner som de kommer ifrån.

– Mansrollen är inte statisk. Vi arbetar på att skapa nya normer, så att män tar ställning mot allt slags våld och står på offrets sida om det krävs en rättslig åtgärd. Vi lägger ned mycket tid på att få männen att få kontakt med sitt eget inre. När män upptäcker att våld inte fungerar, men att kärlek och omsorg gör det, då minskar våldet i hemmen, säger Babar Bashir.

Varje år tar omkring 100 000 centralamerikaner beslutet att ge sig av mot USA.

KARAVAN MED MIGRANTER FRÅN CENTRALAMERIKA PÅ VÄG MOT USA

Under hösten 2018 spred sig nyheten om den tilltagande karavanen av migranter på väg mot USA som en löpeld över världen. Vår handläggare för Centralamerika var på resa i regionen och blev ögonvittne till de scener som utspelade sig. Hon intervjuades av både radio och tidningar.

Karavanen startade i Honduras men växte sig större när den passerade Guatemala och uppgick enligt uppgifter till närmare 5000 personer till fots.

Det var en blandning av människor, en del sökte nya möjligheter efter att ha uttömt möjligheterna i sitt hemland, andra flydde från förföljelse. Bland migranterna fanns familjer, många med små barn.

Vid gränsen till Guatemala möttes de av poliser, trots att de har laglig rätt att passera dit. När karavanen nådde Mexikos gräns möttes de återigen av polis och våld. USAs president Trump hotade med indraget bistånd och att sätta in militär för att stoppa dem vid gränsen.

Många söker tillflykt i USA

Situationen idag på många platser i Centralamerika ter sig allt mer extrem. Men det här är inte den första gruppen som rest tillsammans mot USA från Centralamerika. Även tidigare har frågan aktualiserats, inte minst då den amerikanska administrationen sommaren 2018 separerade migrantfamiljer och började internera unga och barn. Varje år tar omkring 100 000 centralamerikaner beslutet att ge sig av mot USA.

Förtryck, våld, fattigdom och klimatförändringar bakom migration

Den växande krisen innefattar egentligen hela den så kallade norra triangeln som består av de centralamerikanska länderna, där politiskt förtryck, gängvåld och ekonomisk utsatthet är starka faktorer bakom migranternas beslut att ge sig av.

Även klimatförändringarna, med allt mer omfattande och extrema naturfenomen förvärrar människors möjlighet till att leva under drägliga livsförhållanden.

Unga kvinnor särskilt utsatta

Det utbredda våldet mot kvinnor, där mord, våldtäkt, misshandel och andra övergrepp endast i undantagsfall går vidare till domstol, har lett till att många kvinnor väljer att fly. Bland kvinnor är unga kvinnor de mest utsatta och det är ofta de som väljer att lämna länderna i Centralamerika.

SRHR

Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) handlar om människors kroppsliga integritet. Det är en grundpelare för att uppnå god hälsa, välbefinnande och genusrättvisa. Det är även en avgörande komponent för att individers mänskliga rättigheter ska kunna realiseras.

I många fall får inte sexuella och reproduktiva rättigheter utrymme, eftersom de utmanar tabun, normer och diskriminerande strukturer. För Act Svenska Kyrkan är SRHR ett prioriterat arbetsområde, och innefattar dels ökad tillgång till barn- och mödravård, sexualupplysning och familjeplanering, dels ett arbete för förändring av attityder och beteenden kring SRHR.

Act Svenska kyrkan arbetar från en teologisk utgångspunkt i att tron på att sexualitet är en del av skapelsen, en gåva till människan, som måste hantearas öppet och i dialog med samtiden. Religiösa aktörer har stort inflytande på normer som rör SRHR, och är därför viktiga förändringsaktörer i arbetet. Det finns religiösa aktörer som är en del av problemen – precis som det också finns progressiva religiösa krafter som arbetar aktivt för att människors sexuella och reproduktiva rättigheter realiseras.

Hot mot SRHR i många länder

Eftersom sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter är avgörande för människors makt över sina kroppar, sin sexualitet och sina liv, är det en allvarlig inskränkning att det idag finns ett hot mot SRHR i många länder – även i

länder där de tidigare respekterats. Över 47 000 kvinnor dör årligen till följd av osäkra aborter och förföljelse av HBTQI-personer rapporteras från alla delar av världen.

México City Policy reglerar finansiering från amerikanska federala medel till organisationer och blockerar finansiering för de organisationer som arbetar för abortfrågan. I praktiken resulterar policyn även i en begränsning för verksamhet som på ett bredare vis är relaterad till abort, till exempel hiv-prevention, och leder till en stigmatisering av SRHR-arbete mer generellt. Policyn trädde i kraft 2017 och sedan dess har vi sett ett minskat bistånd och därmed minskade möjligheter för organisationer att bedriva verksamhet inom detta område.

Detta är enbart några exempel på hur SRHR-frågor polariseras på den globala arenan, och understryker behovet av progressiva krafter på området.

Så är vi med och påverkar

Det krävs politisk handling och rättsliga ramar för att värna rättigheterna inom SRHR-området. Därför arbetar Act Svenska kyrkan för att påverka

beslutsfattare i Sverige, EU och FN. Genom dialog med partnerorganisationer och systerkyrkor finns goda möjligheter att bidra till en positiv förändring av normer och attityder. I juni 2018 skickade ärkebiskopen ett brev till FN:s generalsekreterare som bland annat belyste vikten av att arbeta med religiösa aktörer för att undvika polarisering – särskilt i samtal kring SRHR och genusrättvisa. UNOCHA:s (FN:s kontor för koordineringen av det humanitära biståndet) högsta chef undertecknade ett svarsbrev.

Under 2018 och 2017 deltog Act Svenska kyrkan i en delegation till Befolkningskommissionen i FN i New York, och anordnade tillsammans med UNFPA (FN:s befolkningsfond) det första religiösa sideeventet någonsin på denna konferens.

Act Svenska kyrkan var även under hösten 2018 inbjuden till EURONGO:s konferens (europeiska partnerskapet för SRHR) – som är en av de mest centrala påverkansplattformarna för civilsamhället. Act Svenska kyrkan ledde en workshop kring religion och SRHR. Act Svenska kyrkan blev även inbjuden till ett högnivåmöte i Berlin, med bland

ERFARNA MAMMOR BLIR MENTORER ÅT UTSATTA MAMMOR

Mentormammor är äldre erfarna mödrar som besöker unga mammor som har det svårt på olika sätt. Projektet med mentormammor finns i Etiopien, Sydafrika och Kungadömet eSwatini och är nu på väg att etableras även i Egypten.

Försöket med mentormammor håller på att starta upp i det egyptiska området Ezbet El-Nakhl där organisationen Mariadöttrarna har sjukhus med uppsökande verksamhet.

Efter en lyckad förstudie har fem personer från Egypten utbildats hos Philani i Sydafrika. Tillbaka i Egypten har de i sin tur börjat utbilda ett tjugotal egyptiska mammor till att bli mentorer.

Tack vare projektet får mentormammorna lön och utbildning, så att de kan vara ett praktiskt och känslomässigt stöd för unga mödrar som saknar socialt skyddsnät. Målet är att ge de unga mammorna kunskap, hälsovård och självkänsla för att de ska kunna hjälpa sig själva och sina barn till bättre hälsa och ett tryggare liv.

annat tyska UD, om SRHR. Inbjudan till dessa konferenser var ett viktigt erkännande för påverkansarbetet inom SRHR.

Så arbetar vi med SRHR i landprogrammen

Vi fokuserar på SRHR i fyra landprogram, där vi bland annat arbetat med sexualundervisning, maskulinitet, barn – och mödravård samt sexuella rättigheter – såväl som kopplingen mellan SRHR och teologi. I Tanzania har partnerorganisationen ELCT (Evangelical Lutheran Church in Tanzania) varit en viktig kraft för SRHR i ett samhälle med krympande utrymme att arbeta proaktivt med SRHR-frågor. Bland annat arbetar de för flickors rätt att få gå i skolan, genom förebyggande arbete och genom att arbeta för flickors rätt att återvända till skolan efter en graviditet. I Tanzanias landprogram har man sett att det varit effektivt att inkludera religiösa aktörer i arbete med SRHR och genusrättvisa.

Unik bokserie om religion och sexualitet

Policyrådgivaren i hiv, sexualitet och teologi har under de senaste åren arbetat med att skriva en serie böcker som behandlar ämnet religion och sexualitet och går under namnet "Human Dignity and Human Sexuality". Böckerna är helt unika i sitt slag, och det har varit

47 000

KVINNOR DÖR ÅRLIGEN PÅ GRUND AV OSÄKRA ABORTER

FÖRFÖLJELSE AV HBTQI-PERSONER RAPPORTERAS FRÅN ALLA DELAR AV VÄRLDEN

stor uppmärksamhet kring dem. Den första boken släpptes 2017. Ett större lanseringsevenemang planeras i London tillsammans med ärkebiskopen under 2019 för att lansera hela bokserien.

Stöd till projekt med sexualundervisning

2017 startade ett arbete tillsammans med partnerorganisationen INERELA+, med metoden Our Whole Lives, som arbetar trosbaserat med sexualundervisning. Sedan tidigare har vi även arbetat med en metod som heter SAVE och vi är i en unik position att följa upp och kvalitetssäkra arbetet med dessa metoder. En utbildning i SAVE-metodologin i Kigali hölls under 2018, med ett flertal partnerorganisationer närvarande, det sammanföll med en stor internationell konferens i familjeplanering.

Alla har rätt till sjukvård

I en värld där ojämlikheten ökar är det oerhört viktigt att fortsätta arbeta för att alla människor ska få tillgång till sjukvård. Särskilt utsatta är kvinnor, flickor och HBTQI-personer – varför vi ser det som en nödvändighet att koppla samman universell tillgång till hälsa med SRHR-tjänster, eftersom avsaknaden av det stärker ojämlikheten och ökar sårbarheten hos redan utsatta grupper.

"MÄN VET FÖR LITE OM HUR SVÅRT KVINNOR HAR DET"

I Etiopien spelar religionen en oerhört stor roll i människors liv. Därför har de religiösa ledarna stor makt och påverkar hur värderingar och traditioner lever kvar. Ofta handlar det om synsätt som begränsar kvinnor och i värsta fall skadar deras hälsa. Det säger Fitsum Zelalem som arbetar för att åstadkomma förändring genom de kristna religiösa ledarna.

Projektet drivs i samarbete med Act Svenska kyrkan och ingår i en större satsning där fokus är att lyfta frågor inom SRHR. Fyra afrikanska länder ingår och lokalt är det teologiska universitet och hälsoprojekt som driver arbetet. Sedan starten har över 100 studenter i teologi fått utbildning i SRHR. De flesta av dessa är kvinnor.

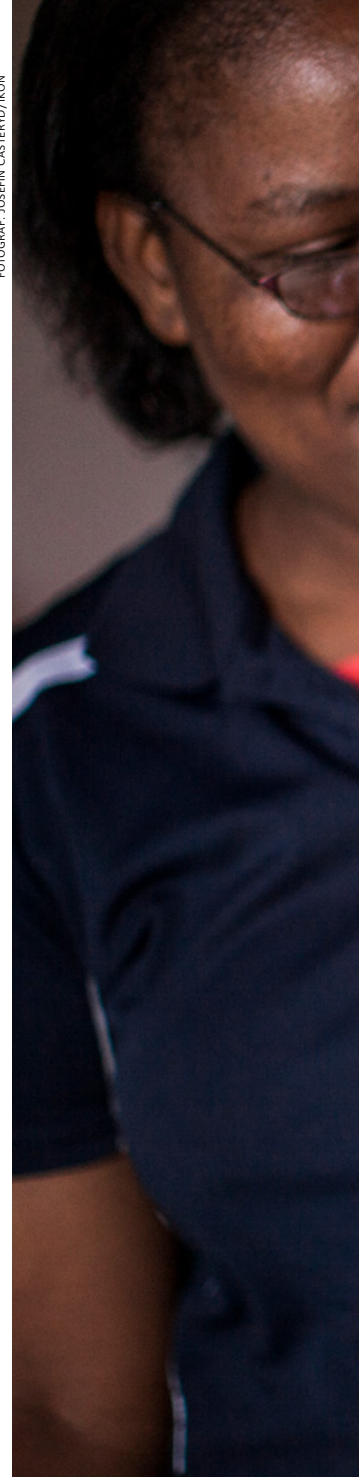
I Etiopien är det vanligt att kvinnan inte alls har inflytande över beslut kring den egna sexualiteten, antal barn, preventivmedel eller om hon vill föda i hemmet eller på sjukhus.

Workenesh Feyisa, pastor och en av kurs-

deltagarna, berättar att hon har haft svårt att bli accepterad som kyrklig ledare.
– Mannen anses vara överlägsen kvinnan och ha rätt att bestämma över henne, säger hon.

Själv tvingades hon gifta sig i ung ålder och misshandlades av sin man.

Projektledaren Fitsum Zelalem berättar att det tog tid och mycket hårt arbete att få de religiösa ledarna att acceptera utbildningen inom SRHR. Att projektet drivs av ett teologiskt universitet och Act Svenska kyrkan var avgörande för att det till sist blev ett ja från i stort sett alla tillfrågade.

Männen har stor okunskap om kvinnors situation

– I början möttes vi av mycket miss-tänksamhet och förnekelse. Ingen ville heller medge att de hade några problem i sin kyrka eller församling, säger Fitsum Zelalem.

Han upplever att det största problemet när det gäller kvinnors svåra situation i Etiopien är okunskap kring jämställdhet hos främst den manliga delen av befolkningen.

Därför har mycket av arbetet handlat om att för de religiösa ledarna konkret visa upp den verklighet som faktiskt råder.

Både statistik och levande berättelser har använts för att skildra hur exempelvis en hemförlossning eller barnafödande i alldeles för tidig ålder kan ge svåra komplikationer för unga flickor.

Diskuterar kvinnors lika värde och rättigheter

– En del religiösa ledare har fortsatt att förneka problemen och blivit upprörda när vi pratat om reproduktiv hälsa och rättigheter och behovet av att begränsa barnafödandet. Men många har också blivit djupt skakade när de förstått konsekvenserna av ojämlikheterna i samhället. Flera har förändrat sin syn på genusfrågor.

Förhoppningen är att de religiösa ledarna nu i sin tur ska driva arbetet vidare med att förbättra situationen lokalt och stå för en fortsatt teologisk diskussion om kvinnors lika värde och rättigheter. Nästa steg är att försöka utöka projektet till religiösa ledare från andra religioner. – Att vi har kunnat ha en teologisk diskussion om Gud, samhällets syn på kvinnan och varje människas oinskränkta värde har hjälpt oss mycket i arbetet. På så sätt har religionen varit en viktig drivkraft för förändring, säger Fitsum Zelalem.

RÄTTVIS OCH HÅLLBAR FÖRSÖRJNING

Fattigdomen har minskat kraftigt i världen, men fortfarande saknar flera miljarder människor en hållbar försörjning. För många räcker en sjukhusräkning eller misslyckad skörd för att falla tillbaka i extrem fattigdom. Växande inkomstklyftor och diskriminering av kvinnor gör det svårare för människor att ta sig ur fattigdom.

Jordbruket utgör basen för försörjningen på landsbygden men ohållbara brukningsmetoder hotar tillsammans med klimatförändringarna den fortsatta produktionen. Enligt FN bidrog klimatförändringen till att antalet hungrande i världen åter har börjat öka. År 2017 rörde det sig om 821 miljoner människor.

Så arbetar vi för rättvis och hållbar försörjning

Fram till och med 2017 inriktades vårt arbete för hållbar försörjning på att främja agroekologi, att stödja lantbrukares möjligheter att sälja sina varor på marknaden, och att stärka samarbetspartners engagemang för uppbyggnaden av sociala trygghetssystem. Ett särskilt fokus har lagts på att stärka våra samarbetspartners förmåga att integrera jämställdhetsfrågor i allt sitt arbete. Detta handlar om mycket mer än att organisera kvinnogrupper och ge kvinnor tillgång till mikrokrediter – kvinnor måste kunna delta och ha ledande roller i sammanhang där viktiga ekonomiska beslut fattas. Arbetet har välkomnats av våra partner.

Klimatanpassade jordbruksmetoder ger resultat

Under 2017 såg vi tydliga resultat av att ett ökat antal samarbetspartner i Zimbabwe, Uganda och Etiopien främjar hållbara och klimatanpassade jordbruksmetoder. I Zimbabwe vittnar odlare om hur dessa metoder har gjort dem mindre sårbara för alltmer nyckfulla vädermönster och hur inkomster och skördar har ökat. I Etiopien har lokala myndigheter bekräftat att arbetet med klimatanpassade jordbruksmetoder har lett till minskad hunger i områden som i samband med svåra torkperioder brukar drabbas av hungersnöd. Sidans stickprovskontroller 2018 av våra samarbetspartner i Uganda och Zimbabwe

bekräftade organisationernas förmåga att arbeta med klimatanpassning och ekologiskt hållbara jordbruksmetoder.

Nytt fokus från och med 2018

Sedan 2018 ligger fokus på hållbar produktion och konsumtion, ansvarsfullt företagande samt klimaträttvisa – fortfarande med ett starkt fokus på jämställdhet som integrerad fråga i alla delar.

I alla sammanhang arbetar vi genom att stärka människors samarbete och organisering för att tillsammans förbättra deras situation eller påverka myndigheter och företag. Det kan till exempel handla om bondegrupper som lär av varandra, som i Myanmar.

Ansvarsfullt företagande

Privata företag påverkar människors försörjning i mycket hög grad – genom att skapa arbetstillfällen och genom att respektera eller inte respektera miljön och lokalbefolkningars och anställdas rättigheter. Enligt FN:s riktlinjer har alla företag ansvar för att de mänskliga rättigheterna respekteras i den egna verksamheten. I den mån en har inflytande över sina affärspartners

verksamhet har en ett människorättsligt ansvar även för denna. För att företag ska följa dessa riktlinjer räcker det inte med statliga regler, det krävs också påtryckningar från andra – som fackföreningar, organisationer, medier och ägare. Den sydafrikanska organisationen Benchmarks är ett exempel på organisation som under lång tid påverkat landets mäktiga gruvindustri, bland annat genom att utbilda och organisera community monitors – invånare i gruvsamhällen som samlar in information och rapporter om effekterna av gruvföretagens verksamhet.

I arbetet för ansvarsfullt företagande ingår också påverkansarbete i Sverige, däribland Act Svenska kyrkans engagemang i föreningen SwedWatch som granskar företags verksamhet i läglöneländer. Svenska kyrkan ställer också i andra sammanhang krav på att företag ska agera ansvarsfullt utifrån FN:s riktlinjer – som stor uppköpare av varor och tjänster och relativt stor aktieägare.

Påverkansarbete är viktigt

Många av våra samarbetspartner arbetar aktivt och effektivt med att påverka myndigheter och företag. Bristen på säker rätt till mark är ett allvarligt hinder mot utveckling av jordbruket. I flera länder är det svårt för kvinnor att äga och ärva mark. Detta är frågor som våra samarbetspartner i Myanmar och Uganda arbetar aktivt med genom både rättslig rådgivning och politiskt påverkansarbete.

Vår sydafrikanska samarbetspartner SPII spelade en aktiv roll i förhandlingarna som 2018 ledde fram till ett beslut om en nationell minimilön i Sydafrika. Hösten 2018 lanserade de också ”skälig levnadsnivå” som ett bättre och mer rättighetsbaserat politiskt mål än ”fattigdomsbekämpning”.

ANTALET
HUNGRANDE I
VÄRLDEN HAR
ÅTER BÖRJAT
ÖKA

"Regeringar överallt vill få oss
att tro att medborgare inte har
någon makt. Det är inte sant."
– Liz McDaid

PRESTIGEFULLT MILJÖ- PRIS TILL VÅR PARTNER

Liz McDaid från vår partnerorganisation SAFCEI, lyckades tillsammans med Makoma Lekalakala från miljöorganisationen Earth Life stoppa en massiv utbyggnad av kärnkraften i Sydafrika. För det tilldelades de det internationella miljöpriset Goldman Environmental Prize 2018.

2014 träffade den sydafrikanska regeringen ett hemligt avtal med Ryssland om 8-10 kärnreaktorer till ett pris på 76 miljarder USD. När avtalet blev känt tack vare ryska miljöaktivister, började Liz McDaid och Makoma Lekalakala att motarbeta avtalet.

Efter fem års protester, lobbyarbete, workshops och en utdragen rättsprocess vann Liz och Makoma en stor seger i Västra Kapprovinsens högsta domstol. Den 26 april 2017 deklarerade domstolen att avtalsprocessen inte följt lagstadgade rutiner och ogiltigförklarade avtalen.

– Vi bestämde oss för att tala sanningen till makten. Regeringar överallt vill få oss att tro att medborgare inte har någon makt. Det är inte sant. Vi har motkrafter och vi ska använda oss av dem, säger Liz McDaid.

– Resultatet av domstolsbeslutet är att Sydafrikas folk måste konsulteras, fortsätter hon.

Liz McDaid menar att framgången visar på styrkan i civilsamhällets engagemang och att det kan ha genomgripande effekt på politiska beslut.

Act Svenska kyrkan stödjer SAFCEI (Southern Africa Faith Communities' Environmental Institute) sedan 2013. Organisationen arbetar multireligiöst för att medvetandegöra religiösa ledare om klimat och miljöfrågor. Organisationen har sitt huvudsäte i Kapstaden, Sydafrika, men arbetar med nätverk i hela södra Afrika samt Kenya, Tanzania och Uganda.

SÅ ARBETAR VI I KATASTROFER

I det humanitära biståndet, som är det stöd vi ger vid katastrofer som krig, svält eller naturkatastrofer, utgår vi alltid från de humanitära behoven i linje med de humanitära principerna. Det är alltså behoven som avgör vem som får stöd, oberoende av människors ursprung, religion eller nationalitet.

Eftersom vi är en del av ACT-alliansen, en av världens största biståndsallianser, kan vi agera snabbt vid katastrofer. För Act Svenska kyrkan är det viktigt med en stor insamling från privata givare eftersom vi då har lättare att stötta de lokala organisationerna.

Vid större katastrofer gör lokala ACT-forum en gemensam ansökan/appell som går till de ACT-medlemmar som kan bistå finansiellt och med olika specialkunskaper, och beslut om stöd görs i varje enskilt fall. Act Svenska kyrkan är ledande i psykosocialt arbete inom ACT-alliansen.

Lokaliseringsagendan

På World Humanitarian Summit 2017 bestämdes det att 25 procent av finansieringen för kriser ska gå till de lokala/nationella organisationer som finns på platsen där katastrofen inträffar, istället för att alla pengar skickas via stora internationella organisationer. Det är det som kallas Lokaliseringsagendan.

Act Svenska kyrkan arbetar alltid via partner och försöker vara ett stöd för de partner som finns. Katastrofer händer ju oftast väldigt snabbt och skapar kaos på platsen, även för organisationer som behöver ägna all kraft åt att rädda liv och skapa någon slags ordning. Att på samma gång ha resurser för att söka pengar kan vara en utmaning.

Gemensam katastroffond

Tidigare har insamling gjorts till specifika katastrofer och de insamlade medlen varit öronmärkta för just detta ändamål. Detta har lett till att det ibland inte funnits några insamlade medel till en viktig katastrofinsats medan det blivit mycket pengar till en annan katastrof

som uppmärksammats mycket i media. Mot slutet av 2018 beslutades det att insamlingarna ska gå till en gemensam katastroffond istället för att separera. Då kan vi använda pengarna där de bäst behövs. Beslut om att ge stöd till en insats och storleken på stödet fattas alltid utifrån de ansökningar vi får från våra samarbetspartners. Ansökningarna innehåller bland annat detaljerad information om behoven och vilken målgrupp insatsen riktar sig till.

Ett psykosocialt synsätt

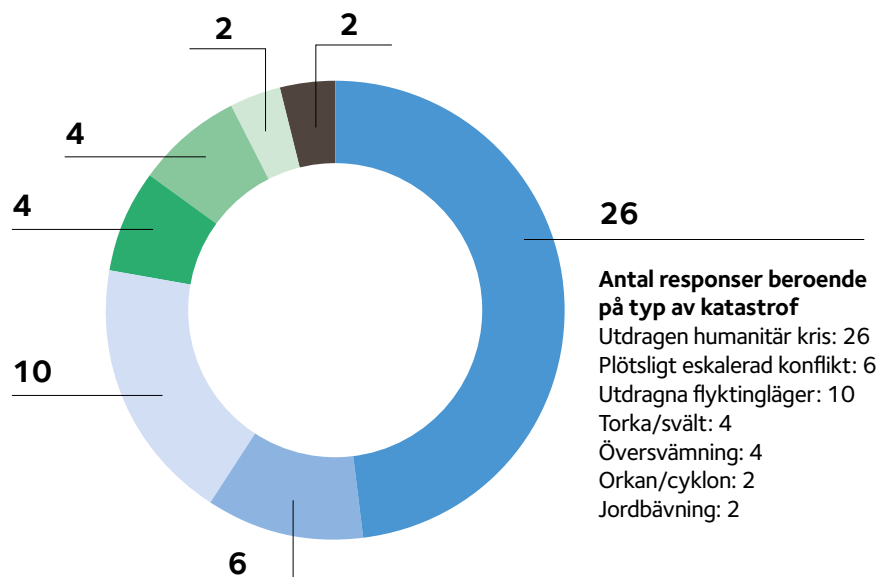
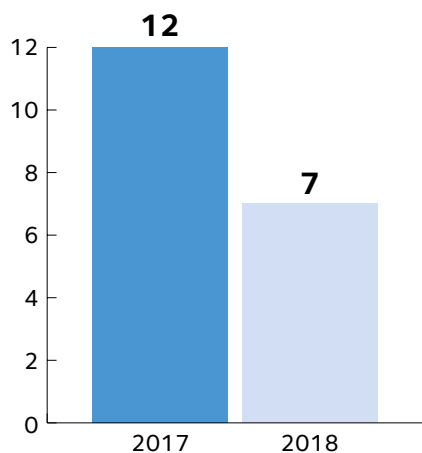
Ett psykosocialt synsätt bygger på människors egen kraft att gemensamt stötta varandra och återhämta sig vid kriser och katastrofer. Det bygger också på

Antalet människor som är i behov av humanitär hjälp har ökat dramatiskt från 53 miljoner människor 2010 till nära 129 miljoner under 2018. (Sida)

68,5

MILJONER MÄNNISKOR
ÄR PÅ FLYKT I VÄRLDEN

Antal deployments/
personalinsatser

2017
181,2
MILJONER

2018
172,3
MILJONER

INSAMLAT TILL KATASTROFHJÄLP
OCH UTVECKLINGSARBETE

26 LÄNDER
VI RÄDDAR LIV OCH GER HOPP I

MÄNNISKOR I NÖD

2017
128,6
MILJONER

UNDER 2017 OCH 2018 HAR
VI STÖTTAT 56 INSATSER
MED KATASTROFHJÄLP

2018
135,3
MILJONER

respekt för medmänniskan och kulturen som man verkar i. När det fungerar som bäst får det människor att se sig själva som aktiva överlevare med handlingsutrymme. Det ger också möjlighet till en paus från tankar kring det man har varit med om och fortfarande står i. Detta är särskilt viktigt för barn, så kallade ”Child Friendly Spaces” – en plats att känna sig trygg, träffa andra, leka, lära och få vara barn.

Insatser 2017

År 2017 var de största humanitära kriserna alla utdragna, komplexa krissituationer, i Afghanistan, Irak, nordöstra Nigeria, Somalia, Sydsudan, Jemen och den regionala krisen i och runt Syrien. En del av dessa kriser har också påverkats av allvarlig torka och klimatrelaterade naturkatastrofer, vilket resulterade i matosäkerhet och i en del fall hungersnöd i länder såsom södra Sudan, Somalia, nordöstra Nigeria och Jemen. Asien och Karibien har drabbats av extrema monsunoväder.

Insatser 2018

Sydostasien drabbades under 2018 av ett antal naturkatastrofer, framförallt i Filippinerna och Indonesien. I februari utbröt vulkanen Mayon på Filippinerna och i september träffades landet av supertyfonen Mangkhut vilket ledde till hundratusentals drabbade personer. Act Svenska kyrkan kunde gå in med Sida-medel i kombination med egna medel.

Under andra halvan av 2018 drabbades Indonesien av tre större katastrofer med en jordbävning på Lombok i augusti, jordbävning och tsunami på Sulawesi i september, och tsunami vid Java i december, vilka ledde till närmare 2 000 döda och flera hundratusen internflyktingar. Vår lokala partner YAKKUM var på plats för livräddande insatser på Lombok och Sulawesi inom några få dagar, följt av insatser av flera internationella partners. Act Svenska kyrkan har här stött insatser enbart med egna insamlade medel.

Utdragna kriser

Flyktingresponser i östra Afrika har möjliggjort ett sammanhållet stöd till partners insatser för långvariga flyktingar i Djibouti, Etiopien, Kenya, Somalia, Sydsudan och Uganda.

Värdet av en långsiktig satsning inom det humanitära programmet, med en utsänd koordinator i fält och en senior handläggare i Uppsala, blir allt tydligare i samsyn och ökad kapacitet hos våra partner.

De så kallade ”Resiliens”- eller ”Nexus-piloterna”, syftar till att minska gapet mellan akut humanitärt stöd och långsiktiga biståndsinsatser, i Irak, Sydsudan och Haiti. Arbetet har kommit längst i Sydsudan, där lokalbefolkningen inkluderas i de pågående insatserna för flyktingar och därmed minskar risken för konflikt.

Psykosociala poolen

Den psykosociala poolen är en grupp av personer som står till förfogande för uppdrag för Act Svenska kyrkan. De kommer från alla världsdelar (utom Australien) och kan åka ut på kort varsel. De är beteendevetare och arbetar grupporienterat, inte på individnivå. CBPS (Community Based Psychosocial Support) handlar just om att stärka grupper och samhället. Det är alltså inte psykologhjälp till individer, det finns det andra organisationer som specialiserar sig på.

Under 2018 genomfördes en nyrekrytering av 6 och omrekrytering av 12 tidigare medlemmar. Det har lett till en ökad bredd av språkkunskaper, kompetenser och erfarenheter av psykosocialt arbete i olika humanitära situationer. Det har också lett till en tydlig fokusering på stöd till våra partner i CBPS.

Insatserna genomförs ofta i flera korta återkommande uppdrag under längre tid, där partner mellan uppdragen kan arbeta enligt en plan. Under 2018 genomfördes ett sådant stöd till partners arbete i Bangladesh med rohingya-flyktingar från Myanmar i tre omgångar med lyckat resultat. Under 2018 har poolen även haft uppdrag i Colombia, Guatemala och Irak.

DE HUMANITÄRA PRINCIPERNA

HUMANITET

Mänskligt lidande bör avhjälpas varhelst det uppstår.

NEUTRALITET

Det humanitära biståndet och de som genomför stödet får inte ta ställning i väpnad konflikt där en humanitär biståndsinsats genomförs.

OPARTISKHET

Det humanitära biståndet ska utgå från nödlidande människors behov, utan åtskillnad avseende kön, etnicitet, religion eller politisk åskådning.

OBEROENDE

Det humanitära biståndet ska vara oavhängigt från icke-humanitära hänsyn.

VAD ÄR PSYKO- SOCIALT ARBETE?

När katastrofen slår till är vi där från början och hela vägen mot en ljusare framtid. Det här är stöd som ger kraft. Ge en gåva så människor kan resa sig starkare.

"Mohameds familj splittrades när han flydde från striderna i Nubabergen. Idag ger fotbollen och skolan en paus från det som gör för ont att tänka på."

ATT KÄNNA TRYGGHET

- Att basala behov uppfylls
- Att få viktig information
- Att känna sig delaktig

ATT HITTA SIN GRUPP

- Att organisera sig
- Att känna grupptillhörighet
- Att skapa sociala nätverk

ATT UTVECKLAS

- Att känna stöd av varandra
- Att ta tillvara på varandras erfarenheter och resurser
- Att få en inkomst

ATT RESA SIG STARKARE

- Att känna framtidstro
- Att få styrka att gå vidare
- Att vara bättre rustad för framtiden

VAD HÄNDE SEN?

Nödros och återkoppling vid katastrofinsatser.

Nödros, juli 2017

AKUT SVÄLTKATASTROF I AFRIKA

Mammor som kokar gräs för att barnen ska få något i magen. Föräldrar som redan har förlorat barn, och kämpar desperat för att inte behöva begrava fler. Människor som ser sin boskap och trygghet dö. Detta är verkligheten för cirka 20 miljoner människor i Somalia, Nigeria, Etiopien och Sydsudan. Jag ber om ditt stöd – hjälp till att rädda liv!

Under tre år har regnen uteblivit eller förskjutits. Torkan har fränt bort bete och förstört skörd efter skörd. I kombination med väpnade konflikter, bland annat i Sydsudan, är det nu omöjligt för människor

som redan lever på marginalen att klara sig. De som kan flyr. Flyktingläger i Uganda och Kenya tar emot hundratals utmattade människor varje dag, till största delen kvinnor och barn.

Vi måste agera nu. 1,4 miljoner barn riskerar att dö och en hel generation att inte få växa upp. Svenska kyrkans internationella arbete är på plats i de drabbade områdena och i flyktinglägren. Behoven är enorma, men tillsammans kan vi bidra till att så många som möjligt får mat, vatten och sjukvård – innan det är för sent. Ge din gåva idag!

Återkoppling

Tidigt 2017 utropades svält i Sydsudan för nära 5 miljoner människor. Genom ACT-alliansen bidrog Svenska kyrkans stöd till att nästan 2 000 skolelever i 7 skolor fick tillgång till mat. Vidare bidrog kontantbaserat stöd till att närmare

20 000 människor kunde få mat och andra behov tillgodosedda som uppstått till följd av katastrofen. Även om den akuta insatsen för att svara på svälten är över så fortsätter arbetet med att möta de behov som finns även på lång sikt.

Nödros, december 2017

FÖRFÖLJELSE DRIVER ROHINGYER PÅ FLYKT

Byar som bränns. Barn som ser sina föräldrar blir misshandlade, våldtagna och ibland dödade. Militärens attacker i Rakhine, Myanmar har drivit en miljon rohingyer på flykt. Nurghan är en av tusentals som sökt skydd i Bangladesh. Jag träffar henne i flyktinglägret Cox's Bazar där hon och 50 000 andra människor kämpar för att överleva. Ge en gåva som räddar liv!

Överallt står det nybyggda skjul av bambu och presenningar. Det är ont om mat, rent vatten och sjukvård. Många barn är undernärda. Nurghan vill tacka alla som bidrar till den hjälp hon tar emot. Hon

berättar om katastrofen hon lever i och om sin rätt till livet. Hon vill berätta, för att förbättra framtiden för barnen som drivits på flykt. Din gåva behövs!

Rohingyer är statslösa i Myanmar och diskrimineras, hotas och förföljs. Din gåva är viktig. Den bidrar till att lindra en svår situation och se till att människor i flyktinglägren får det allra nödvändigaste, att toaletter byggs och att barn får en trygg plats att leka på. Behoven är akuta. Tillsammans stödjer vi kampen för alla människors rätt till ett tryggt liv. Ge din gåva idag!

Återkoppling:

Våren 2019 beräknas antalet personer som flytt till Bangladesh sedan augusti 2017 vara över 700 000. Vi har genom ACT-alliansen funnits på plats och jobbat inom bland annat matsäkerhet, skydd och tillgång till vatten.

Behoven är fortsatt enorma och arbetet fortsätter. Flera personalinsatser har genomförts till partner under 2017 och 2018, för att stötta dem i att möta människors psykosociala behov.

INSAMLING

Allt sedan 1800-talet när Svenska kyrkan sände ut sina första missionärer har det lokala engagemanget varit den drivande kraften i det internationella arbetet. Insamling och gåvor stod för 34 procent av vår totala budget år 2017, 35 procent 2018.

Dessa gåvor är en förutsättning för att våra partner ska kunna bedriva sin verksamhet. Att människor delar med sig av sina resurser är en tydlig signal på ett starkt engagemang. För många är givandet ett konkret sätt att omsätta sin tro i handling. Det är även viktigt att kunna visa upp en stark egen ekonomi och bred folklig förankring för större finansiärer.

För att öka engagemanget för internationella frågor anordnar syföreningar och församlingarnas internationella grupper basarer, insamlingar, studiecirklar och andra aktiviteter. Stor vikt läggs vid de två årliga insamlingskampanjerna: Julkampanjen och Fastekampanjen. Förutom alla församlingar har Act Svenska kyrkan omkring 100 000 enskilda givare som regelbundet skänker gåvor.

KONTROLL AV VÅRT INSAMLINGSARBETE

Act Svenska kyrkan:

- har ett 90-konto och kontrolleras av Svensk Insamlingskontroll. 90-kontot är en tydlig garanti för att man som givare bidrar till en seriös och ansvarsfull organisation.
- är medlem i Giva (f.d. Frivilligorganisationernas Insamlingsråd). Giva arbetar med kvalitetssäkring och kompetensutveckling och arbetar för transparent, etisk och professionell insamling.
- är med på Givarguidens gröna lista. Givarguiden som drivs av Charity Rating bedömer insamlade organisationer utifrån ett givarperspektiv.

**100
TUSEN** ENSKILDA GIVARE
SOM REGELBUNDET
SKÄNKER GÅVOR

ENGAGEMANGSKEDJA

GIVARE

ACT SVENSKA
KYRKAN

LANDS-
PROGRAM/
PARTNERS

RÄTTIGHETS-
BÄRARE

ATT RESA SIG STARKARE

När det fruktansvärda inträffar.
När katastrofen är ett faktum.
Ge människor kraft att bli
starkare tillsammans!

SMS: A LIV
TILL 72 905
OCH GE 100 KR

Eller swisha till 9001223
svenskakyrkan.se/fastekampanjen

Svenska kyrkan
INTERNATIONELLT ARBETE
medlem av
actalliance

EN FLICKA ÄR FÖDD

#ENFLICKAÄRFÖDD

Varje dag föds flickor in i förtryck och orättvisor. Det kan vi inte acceptera. Flickor ska aldrig nekas, kränkas, hotas, utnyttjas eller tvingas – bara för att de är flickor. Ge en gåva och ta ställning för varje människas lika värde och makt över sitt eget liv.

PG 90 01 22-3 BG 900-1223
svenskakyrkan.se/julkampanjen

Foto: Helena Goldon/Ikon

SWISHA
DIN GÅVA TILL
900 12 23
TACK!

Svenska kyrkan
INTERNATIONELLT ARBETE
medlem av
actalliance

TVÅ ÅR AV LEVANDE ENGAGEMANG

Under 2017 och 2018 har det ideella engagemanget fokuserats. Vi har under de här två åren mobiliserat 65 utbytesdeltagare och 22 praktikanter och utbildat 85 nya Ageravolontärer. Vi har haft över hundra aktiva volontärer och 3403 registrerade ombud och engagerade. Dessutom har närmare 1000 personer deltagit på våra utbildningar. Tillsammans är vi en förändringskraft att räkna med.

En önskan om ökad dialog och ökat inspirationsutbyte resulterade i den första Göra Skillnad-dagen i september 2018. Cirka 300 ideella samlades i Uppsala och inspirerades, samtalade och delade erfarenheter. Detta var något väldigt uppskattat som kommer utvecklas till ett tvådagarsevent i september 2019.

Ageravolontärerna var under 2017-2018 på 17 olika arenor där de tillsammans pratade med nästan 7000 personer och delade ut cirka 4000 workshopmaterial och foldrar. Våra unga ambassadörer mötte totalt cirka 12 500 personer och dessutom syntes både Agera och Ung i den världsvida kyrkan i ett flertal nyhetsartiklar.

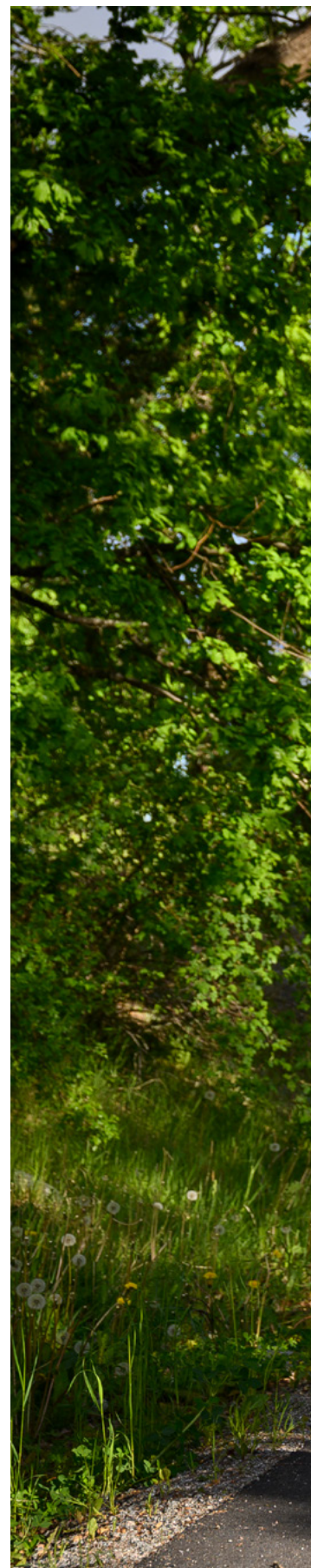
Organiseringen av våra ideella har också stärkts genom insatser för att få fler att registrera sig i våra system samt med attraktiva grund- och fortsättningsutbildningar. Exempelvis har vi ökat antalet aktiva Ageravolontärer med cirka 60 procent jämfört med 2017.

Värdefulla utbyten

I Ung i den världsvida kyrkan-programmet togs 17 internationella stipendiater emot 2017, och 15 svenska sändes ut (till Södra Afrika, Tanzania, Filippinerna, Brasilien och Costa Rica). De internationella stipendiaterna tillbringar tid i svenska församlingar och har alltid intressanta iakttagelser och reflektioner om livet i Sverige och i Svenska kyrkan. De svenska stipendiaterna kommer hem med värdefulla insikter i hur det är att leva i ett annat land och i en annan kultur.

Under 2018 tog Svenska kyrkans församlingar emot 16 internationella stipendiater och sände ut 16 svenska (till Tanzania, Filippinerna, Brasilien och Costa Rica).

Vi har också sett en ökad efterfrågan av besök vid församlings- och stiftsaktiviteter samt fortbildningsevenemang. Vi har haft möjligheten att möta vår rörelse på flertalet konferenser, upptakter och samtalat om vårt gemensamma arbete.

VI SÄTTER MÅL FÖR:

- Rättighetsbärare
- Partner
- Skyldighetsbärare
- Regionala och internationella intressenter

EXEMPEL PÅ AKTIVITETER 2017-2018

- Kapacitetsuppbyggnad av personal och samarbetspartners (2017 en workshop i för partners i Mellanöstern, och 2018 en regional workshop för bland andra partners i Asien)
- E-learning kurser i klagomåls- hantering och CHS
- Kontinuerlig klagomålshantering
- Påverkan inom globala system för ansvar och kvalitet, såsom Sphere standards
- Leder arbetet ACT-alliansens arbetsgrupp

RESULTATMÄTNING

Resultaten av vårt arbete mäts mot våra mål i samverkan med partner. Genom vår modell för planering, uppföljning, utvärdering och rapportering kan vi dela med oss av goda erfarenheter. Vi vill i första hand bidra till att våra samarbetspartner når sina mål. Det sker genom ett stärkt partnerskap med ömsesidigt ansvar för kvalitet.

Vi är också uppmärksamma på att resurser och makt kan missbrukas vilket påverkar utfall och resultat. Därför arbetar vi med olika instrument för att säkerställa öppenhet och granskning av både oss själva och samarbetspartner. Det gäller alla led i planering, handläggning och uppföljning.

ANSVAR OCH KVALITET

Svenska kyrkan strävar efter hög kvalitet både i arbetet och i våra resultat. Det handlar om att komma till rätta med de maktobalanser som finns. Därför är det särskilt viktigt att rättighetsbärarna, de människor som berörs av verksamheten, står i centrum.

De ska behandlas med respekt och kunna fatta beslut om och delta i det arbete som påverkar deras liv. De ska också kunna föra fram synpunkter på vårt sätt att arbeta om vi inte uppfyller våra åtaganden.

Arbetet med ansvar och kvalitet sker i dialog med våra partner för att både utveckla goda mekanismer för ansvars- skyldighet och för att stärka kapaciteten.

Vi vill verka för en ständig förbättring. Svenska kyrkan är certifierade i Core Humanitarian Standard (CHS), som bekräftar att kvalitet och ansvar återspeglas i hela den internationella verksamheten och att ett kontinuerligt förbättringsarbete sker.

KLAGOMÅLSHANTERING

Act Svenska kyrkan har förbundit sig att ständigt förbättra kvaliteten i verksamheten och ansvarstagandet gentemot samarbetspartner, målgrupper, givare, frivilligt engagerade och allmänheten. Alla dessa grupper har rätt att komma med synpunkter och klaga om Act Svenska kyrkan inte lever upp till sina åtaganden.

På det sättet kan vi få en bättre uppföljning av hur den internationella verksamheten fungerar och vad vi måste åtgärda, vilket förbättrar resultaten av vårt arbete. Samtidigt minskar det risken för ineffektivitet, maktmissbruk eller olagligt nyttjande av de resurser vi har att förvalta.

Inrapporterade fall

Under 2018 kom 17 nya anmälningar in. Utöver detta fortsatte och avslutades 5 ärenden under 2018 som påbörjades 2017. Totalt har systemet alltså under 2018 handlagt 22 ärenden. För 5 av de ärenden som kom in under 2018 fortsätter utredningar även under 2019.

Anmälningarna har sedan starten 2012 gällt sexuella trakasserier, orätt utnyttjande av inflytande och maktställning samt korruption och bristande ekonomisk intern kontroll. De ärenden som avslutats har till exempel lett till skrivelser eller kommunikation med internationella partner, förbättrade rutiner och intern kontroll i vissa organisationer samt kapacitetsstärkande insatser hos internationella partner och i Act Svenska kyrkan. I vissa fall har anställningskontrakt avslutats, och i två fall av korruption finns nu en avbetalningsplan beträffande förskingrade belopp.

VÅRA ÅTAGANDEN FÖR ANSVAR OCH KVALITET ÄR:

- Ett människorättsbaserat arbetssätt
- Genusintegrering
- Främja miljömässig hållbarhet
- Jämställda och ömsesidigt ansvarstagande partnerskap
- Effektiv, resultatbaserad och lämplig respons, utan att göra skada
- Transparens och deltagande
- Klagomålshandling
- Vara en lärande organisation
- Stödja personalens kompetensutveckling och välmående
- ACT-alliansens kod för god praxis för medlemmar och de krav som Frivilligorganisationernas Insamlingsråd, Stiftelsen för insamlingskontroll och offentlighetsprincipen ställer på vår verksamhet.

FOTOGRAF: MAGNUS ARONSON / IKON

Rådet

Fr vänster: Signe Wolf, Linda Larsson, Madelaine Erlandsson, Anders Åkerlund, Anki Erdmann, Åsa Ingårda, Kerstin Pihl, Lars Risberg, Celina Falk, Åke Bonnier, Mona Eriksson, Lisa Tegby, Agneta Brendt, Lars G Linder, Jan Olov Sundström och Erik Lysén.

SÅ HÄR STYRS VI

Svenska kyrkan är en öppen folkkyrka som styrs av folkvalda kyrkopolitiker. Kyrkostyrelsen är Svenska kyrkans högsta beslutande organ när inte kyrkomötet är samlat. Kyrkostyrelsen utser det internationella rådet som samordnar och utvecklar Act Svenska kyrkan.

Kyrkostyrelsen beslutar om övergripande frågor

Kyrkostyrelsen utser ett nationellt råd för internationella frågor. Till rådet delegerar kyrkostyrelsen uppgiften att samordna, planera och utveckla Svenska kyrkans och dess församlingars arbete, engagemang och finansiering för Act Svenska kyrkan. Större frågor, till exempel policyfrågor, hanteras direkt av kyrkostyrelsen.

Kyrkostyrelsens internationella råd

Rådet består av 16 personer (åtta ordinarie och åtta ersättare) varav fyra företrädare väljs under den årliga arbetskonferensen.

Alla ledamöter har full beslutsrätt och är på det sättet ett unikt exempel på hur idealiteten tar plats i formella organ. Rådet fattar bland annat beslut om riktlinjer för det internationella arbetet.

Medarbetarna

På Act Svenska kyrkan arbetar ett hundratal medarbetare och vi har omkring 15 medarbetare utsända. Vårt arbete samordnas och administreras av Svenska kyrkans nationella nivå vars kontor – kyrkokansliet - ligger i Uppsala. Där finns internationella avdelningen och dess ledningsgrupp.

VERKSAMHETSOMRÅDEN

- Långsiktigt utvecklingssamarbete.
- Humanitärt arbete.
- Påverkansarbete.
- Engagemang och insamling.

RÅDETS MEDLEMMAR 2018–2019

Ordinarie ledamöter

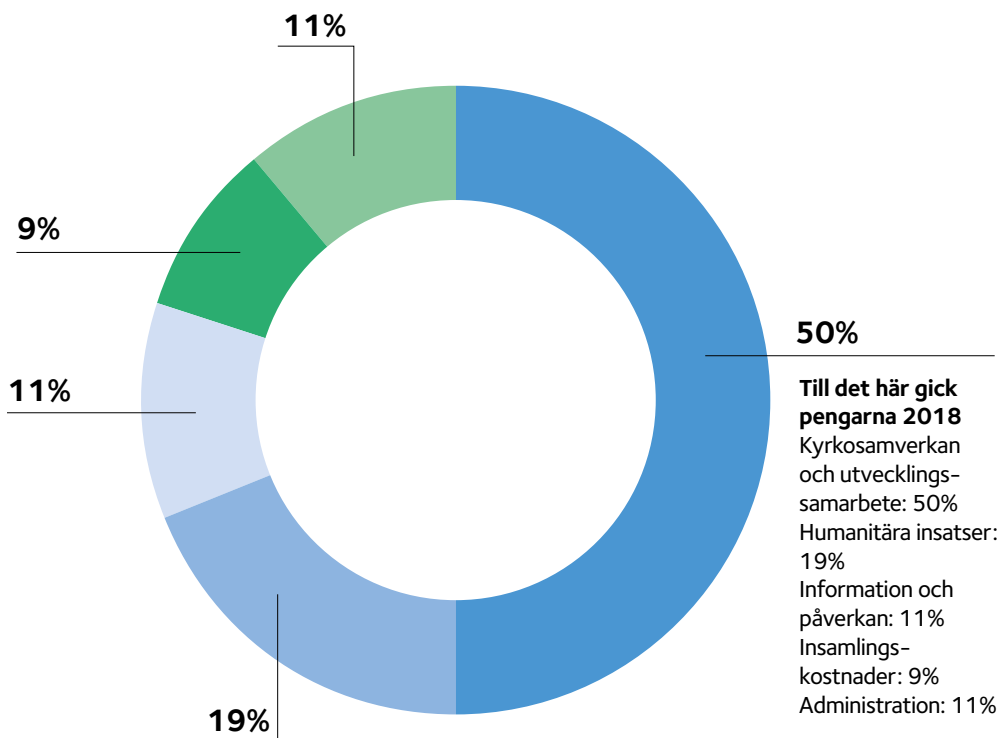
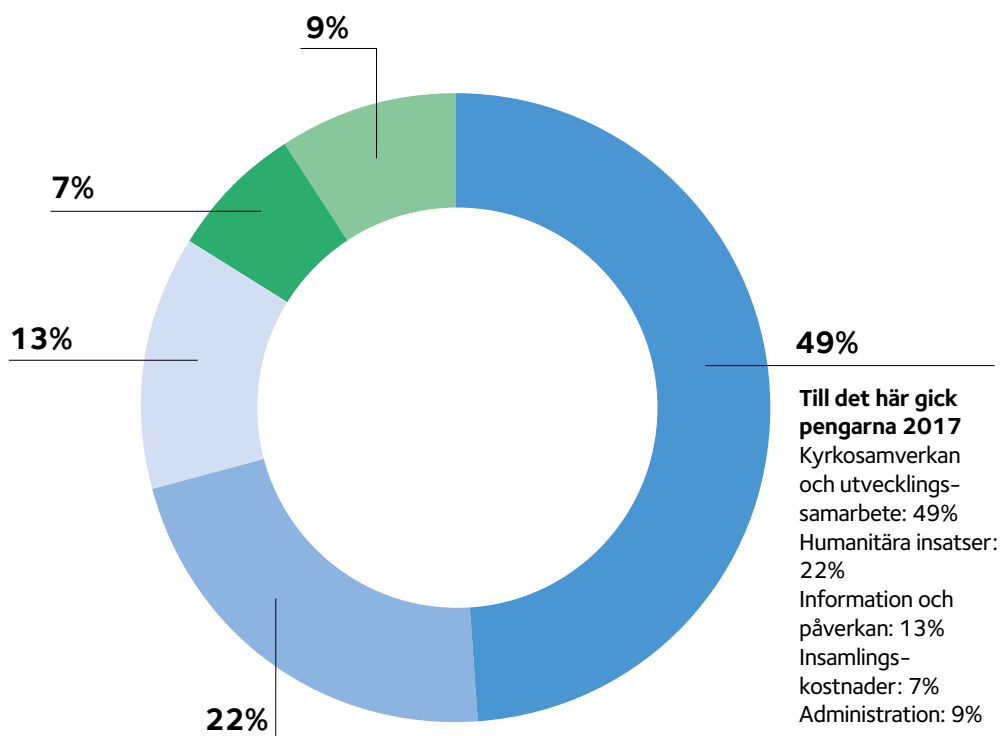
Eva Brunne, biskop
Lars G Linder, ordförande
Jan-Olov Sundström, vice ordförande
Anki Erdmann
Lisa Tegby
Anders Åkerlund
Linda Larsson
Kerstin Pihl

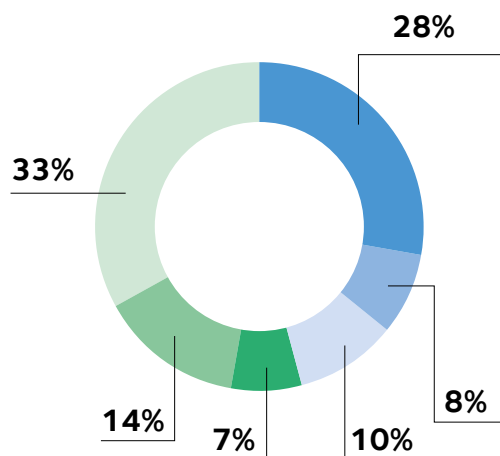
Ersättare

Åke Bonnier, biskop
Agneta Brendt
Lars Risberg
Celina Falk
Åsa Ingårda
Madeleine Erlandsson
Mona Eriksson
Signe Wolf

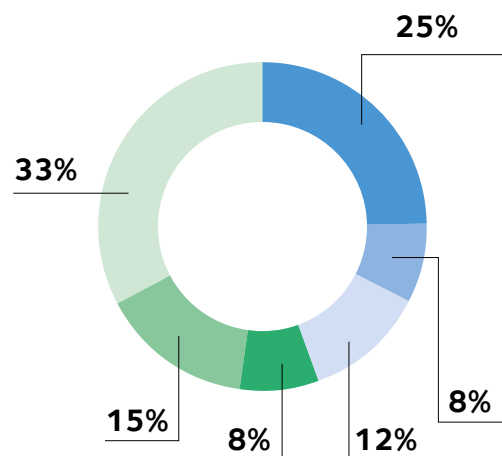
FINANSIERING

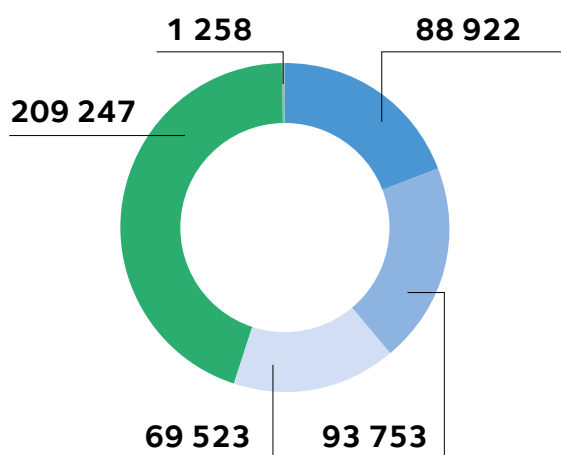
Regional fördelning 2017

Afrika: 28%
 Asien: 8%
 Latinamerika: 10%
 Mellanöstern: 7%
 Globalt/Europa: 14%
 Humanitära insatser: 33%

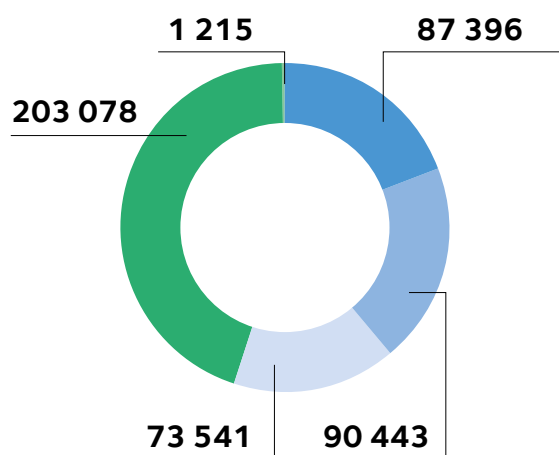
Regional fördelning 2018

Afrika: 25%
 Asien: 8%
 Latinamerika: 12%
 Mellanöstern: 8%
 Globalt/Europa: 15%
 Humanitära insatser: 33%

Intäkter 2017

Individuella gåvor: 88 992
 Från medlemsavgiften: 93 753
 Kollekt och insamlingar: 69 523
 Bidrag från Sida och EU, övriga: 209 247
 Övrigt: 1 258

Intäkter 2018

Individuella gåvor: 87 396
 Från medlemsavgiften: 90 443
 Kollekt och insamlingar: 73 541
 Bidrag från Sida och EU, övriga: 203 078
 Övrigt: 1 215

EXTERNA FINANSIÄRER

(Sida CSO, Sida HUM,
Sida Information och Kommunikation)

(Världens barn, Musikhjälpen,
Hungerhjälpen, Springhjälpen)

Omslagsbild: Kat Palasi/Ikon

Följ Act Svenska kyrkan på sociala medier:

Ge en gåva:

Plusgiro 90 01 22-3

Bankgiro 900-1223

Swish 900 1223

Act Svenska kyrkan, 751 70 Uppsala

givarservice@svenskakyrkan.se

018-16 96 00

svenskakyrkan.se/act